

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ข้อมูลทั่วไปจังหวัดจันทบุรี

ข้อมูลจังหวัดจันทบุรี

1. ประวัติความเป็นมา

จันทบุรีเริ่มมีการตั้งเมืองครั้งแรกที่บริเวณหน้าเขาสระบาป ชนพื้นเมืองกลุ่มแรกๆ เรียกว่าชาวชอง เข้ามาตั้งรกรากในราวพุทธศตวรรษที่ 18 ในปีพ.ศ. 2200 จึงได้ย้ายมาสร้างเมืองใหม่ที่บ้านลุ่ม ซึ่งอยู่ทางฝั่งตะวันตกของแม่น้ำจันทบุรี หลังจากที่กรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่า จันทบุรีเป็นเมืองที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชเมื่อครั้งยังเป็นพระยาวชิรปราการได้นำกำลังพลตีฝ่าวงล้อมพม่าออกมาทางทิศตะวันออก และยึดเมืองจันทบุรีไว้เป็นเวลา 5 เดือน เพื่อเป็นแหล่งสะสมเสบียงอาหารและลิ้นพล ก่อนนำกำลังพลกลับไปกอบกู้กรุงศรีอยุธยาในปี พ.ศ. 2310

ต่อมา พ.ศ. 2436 ฝรั่งเศสได้เข้ามายึดครองเมืองจันทบุรีนานถึง 11 ปี จนไทยต้องยอมยกดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขงให้กับฝรั่งเศสเพื่อแลกเมืองจันทบุรีกลับคืนมา จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2476 ได้มีการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินขึ้นใหม่ เมืองจันทบุรีจึงมีฐานะเป็นจังหวัดจนถึงปัจจุบัน

2. สัญลักษณ์จังหวัดจันทบุรี (ตราประจำจังหวัด)

รูปกระต่ายอยู่ในดวงจันทร์ เปล่งแสงเป็นประกาย แสงจันทร์ หมายถึงความสวยงาม เขียวเข่น ละมุนละไม เปรียบได้กับความสงบ รื่นรมย์ และร่มเย็นเป็นสุข รูปกระต่ายเป็นสัญลักษณ์ส่วนหนึ่งของดวงจันทร์ซึ่งชาวไทยทั่วไปเชื่อกันว่ามีอยู่เช่นนั้นมาแต่ดึกดำบรรพ์เช่นเดียวกับที่จันทบุรีเป็นเมืองโบราณมีชื่อปรากฏอยู่ในพงศาวดารมาตั้งแต่แรกสร้างกรุงศรีอยุธยา

3. คำขวัญจังหวัดจันทบุรี

น้ำตกลือเลื่อง เมืองผลไม้ พริกไทยพันธุ์ดี อัญมณีมากเหลือ เสื่อจันทบูร สมบูรณ์ธรรมชาติ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช รวมญาติกู้ชาติที่จันทบุรี

4. ขนาดและที่ตั้ง

จังหวัดจันทบุรีตั้งอยู่บนพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกของประเทศไทย ระหว่างเส้นรุ้งที่ 12 - 13 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 101 - 102 องศาตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร

ประมาณ 245 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมด 6,338 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,961,250 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 16.6 ของพื้นที่ภาคตะวันออก

ทิศเหนือ ติดกับจังหวัดชลบุรี ฉะเชิงเทรา และสระแก้ว

ทิศตะวันออก ติดกับจังหวัดตราดและประเทศกัมพูชา

ทิศใต้ ติดกับจังหวัดตราดและอ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดกับจังหวัดระยอง และอ่าวไทย

5. สภาพภูมิประเทศ แบ่งออกเป็น

ป่าไม้ ภูเขา และเนินสูง เป็นลักษณะของประเทศทางด้านเหนือและตะวันออกของ จังหวัดจันทบุรี ได้แก่อำเภอแก่งหางแมว อำเภอท่าใหม่ อำเภอมะขาม อำเภอสอยดาว อำเภอโป่งน้ำร้อน และตอนบนของอำเภอลอง บริเวณดังกล่าวเป็นเขตป่าสงวน เขตอุทยานแห่งชาติ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า และพื้นที่การเกษตรปลูกสวนผลไม้ อย่างพารา ปาล์มน้ำมัน และพืชไร่ เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง เป็นต้น

ที่ราบสลับภูเขา อยู่ทางตอนกลางของจังหวัด ได้แก่ พื้นที่ในเขตอำเภอเมือง อำเภอเขาคิชฌกูฏ ตอนบนของอำเภอท่าใหม่ อำเภอลอง และตอนบนของอำเภอแหลมสิงห์ เป็นพื้นที่แหล่งน้ำที่ใช้ทำสวนผลไม้ เช่น ทุเรียน เงาะ มังคุด กระท้อน และพริกไทย

ที่ราบชายฝั่งทะเล ได้แก่ พื้นที่ในเขตอำเภอนายายอาม ตอนล่างของอำเภอท่าใหม่ อำเภอแหลมสิงห์ และอำเภอลอง มีลักษณะเป็นที่ราบชายฝั่งทะเลสลับด้วยเนินเขา เป็นบริเวณป่าชายเลน

6. สภาพภูมิอากาศ

เป็นแบบมรสุมเมืองร้อน อุณหภูมิของอากาศเฉลี่ยตลอดปีประมาณ 28.59 องศาเซลเซียส มีฝนตกชุก โดยฤดูฝนจะเริ่มตั้งแต่ เดือนมีนาคมถึงเดือนพฤศจิกายน เป็นเวลาประมาณ 9-10 เดือน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 3,350 มม.ต่อปี (ระหว่างปี 2549 – 2553)

7. หน่วยการปกครอง

การปกครองแบ่งออกเป็น 10 อำเภอ 76 ตำบล 690 หมู่บ้าน

1. อำเภอเมืองจันทบุรี

2. อำเภอลอง

3. อำเภอท่าใหม่
4. อำเภอโป่งน้ำร้อน
5. อำเภอมะขาม
6. อำเภอแหลมสิงห์
7. อำเภอสอยดาว
8. อำเภอแก่งหางแมว
9. อำเภอนายายอาม
10. อำเภอเขาคิชฌกูฏ

8. ประชากร

ประชากรจังหวัดจันทบุรี ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553 รวมทั้งสิ้น 514,616 คน เป็นชาย 253,618 คน เป็นหญิง 260,998 คน อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองจันทบุรี จำนวน 124,147 คน รองลงมาได้แก่ อำเภอท่าใหม่ จำนวน 70,355 คน และอำเภอสอยดาว จำนวน 63,588 คน อำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองจันทบุรี มีอัตราเฉลี่ย 490.70 คน ต่อตารางกิโลเมตร รองลงมาได้แก่อำเภอแหลมสิงห์ 160.52 คน ต่อตารางกิโลเมตร อำเภอท่าใหม่ 114.77 คนต่อตารางกิโลเมตร ส่วนอำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรน้อยที่สุดคือ อำเภอแก่งหางแมว มีอัตราเฉลี่ย 31.13 ต่อตารางกิโลเมตร

9. สภาพทางเศรษฐกิจ

สภาพทางเศรษฐกิจของจังหวัดจันทบุรีในปี 2553 พบว่าประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 80,734.0 บาทต่อปี เป็นลำดับที่ 6 ของภาคตะวันออก และเป็นลำดับที่ 42 ของประเทศโดยทั้งจังหวัดมีผลิตภัณฑ์มวลรวม 43,691.4 ล้านบาท รายได้ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสาขาเกษตรมากที่สุด ถึงร้อยละ 37.2 คิดเป็นมูลค่า 16,266.9 ล้านบาท รองลงมาเป็นสาขาการขนส่ง การขายปลีก ร้อยละ 16.4 คิดเป็นมูลค่า 7,163.0 ล้านบาท และสาขาการศึกษา ร้อยละ 7.2 คิดเป็นมูลค่า 3,146.3 ล้านบาท อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ร้อยละ 9.4

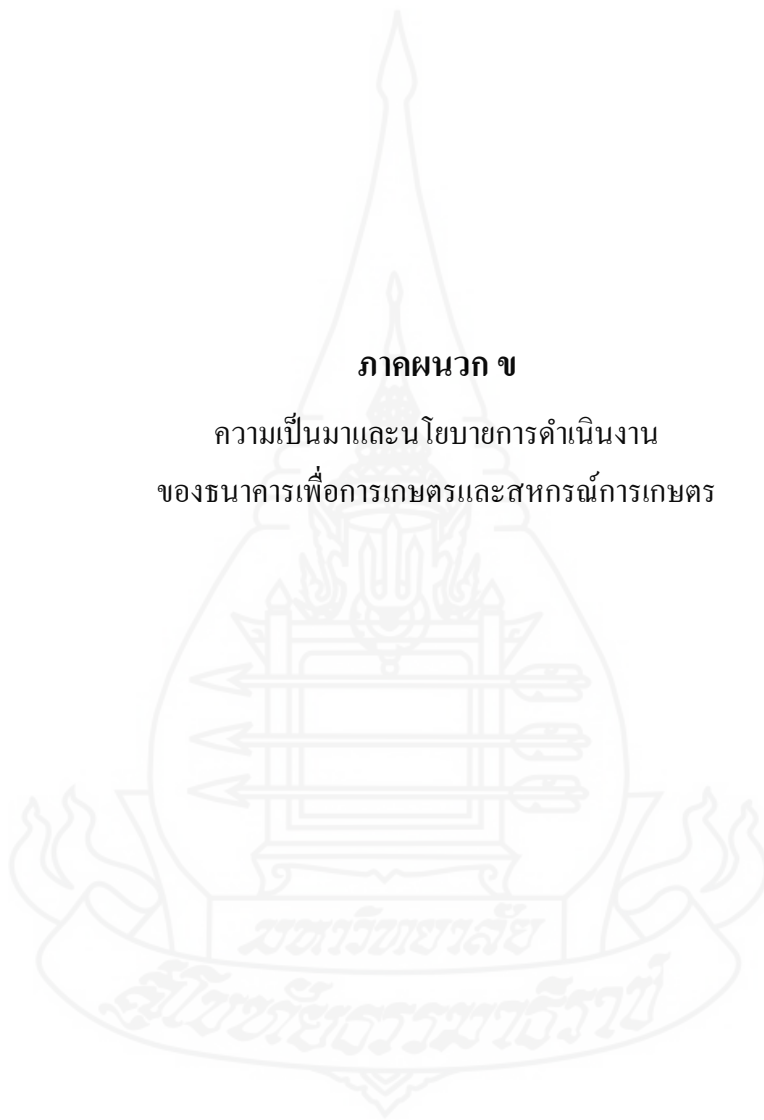
10. พืชเศรษฐกิจ

พืชเศรษฐกิจของจังหวัดจันทบุรี ที่มีการเพาะปลูกมาก ได้แก่

1. ยางพารา จากสถิติการเพาะปลูกปี 2553 พบว่าปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น กล่าวคือในปี 2553 ผลิตได้ จำนวน 150,904 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2552 จำนวน 10,663 ตันหรือคิดเป็นร้อยละ 7.60 โดยมีเนื้อที่เพาะปลูกในปี 2553 เป็นจำนวน 712,759 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2552 เป็นจำนวน 20,117 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.90
2. ทูเรียน จากสถิติการเพาะปลูกปี 2553 พบว่าปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มลดลง กล่าวคือในปี 2553 ผลิตได้จำนวน 217,156 ตัน ลดลงจากปี 2552 จำนวน 26,652 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 10.93 โดยมีเนื้อที่เพาะปลูกในปี 2553 จำนวน 183,551 ไร่ ลดลงจากปี 2552 จำนวน 18,277 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.06
3. มังคุด จากสถิติการเพาะปลูกปี 2553 พบว่าปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มลดลง กล่าวคือ ในปี 2553 ผลิตได้จำนวน 76,716 ตัน ลดลงจากปี 2552 จำนวน 1,013 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 1.30 โดยมีเนื้อที่เพาะปลูกในปี 2553 จำนวน 136,957 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2552 เป็นจำนวน 2,620 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 1.95
4. เงาะ จากสถิติการเพาะปลูก ปี 2553 พบว่าปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มลดลง กล่าวคือ ในปี 2553 ผลิตได้จำนวน 148,633 ตัน ลดลงจากปี 2552 จำนวน 30,354 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 16.96 โดยมีเนื้อที่เพาะปลูกในปี 2553 จำนวน 117,341 ไร่ ลดลงจากปี 2552 เป็นจำนวน 15,491 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 11.66
5. ลำไย จากสถิติการเพาะปลูกปี 2553 พบว่าปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น กล่าวคือในปี 2553 ผลิตได้ จำนวน 202,266 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2552 จำนวน 18,088 ตันหรือคิดเป็นร้อยละ 9.82 โดยมีเนื้อที่เพาะปลูกในปี 2553 เป็นจำนวน 109,839 ไร่ เพิ่มขึ้นจากปี 2552 เป็นจำนวน 4,527 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 4.30
6. ลองกอง จากสถิติการเพาะปลูก ปี 2553 พบว่าปริมาณผลผลิตมีแนวโน้มลดลง กล่าวคือในปี 2553 ผลิตได้จำนวน 50,658 ตัน ลดลงจากปี 2552 จำนวน 1,812 ตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 3.45 โดยมีเนื้อที่เพาะปลูกในปี 2553 จำนวน 97,566 ไร่ ลดลงจากปี 2552 เป็นจำนวน 2,778 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 2.93

ภาคผนวก ข

ความเป็นมาและนโยบายการดำเนินงาน
ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ความเป็นมาและนโยบายการดำเนินงานของ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

เนื้อหาในบทนี้จะกล่าวถึงความเป็นมาของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง นโยบายการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรและความสัมพันธ์ของนโยบายของรัฐกับการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

1. ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509 ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2509 เป็นต้น แต่ได้เริ่มดำเนินการจริงในวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2509 โดยได้อิทธิพลอันดี ความรับผิดชอบทางธุรกิจ พนักงานและลูกจ้าง มาจากธนาคารเพื่อการสหกรณ์ ธ.ก.ส. มีฐานะเป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงการคลัง มีคณะกรรมการเป็นผู้กำหนดนโยบายและควบคุมดูแลกิจการโดยทั่วไปของธนาคาร คณะกรรมการธนาคารประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธานกรรมการ รองประธานกรรมการคนหนึ่ง และกรรมการอื่นอีกไม่เกินสิบสองคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง โดยมีผู้จัดการเป็นกรรมการและเลขานุการ

ธ.ก.ส. มุ่งให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อส่งเสริมอาชีพหรือการดำเนินงานของเกษตรกร กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์การเกษตรโดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร หรือสหกรณ์การเกษตรสำหรับการดำเนินการในด้านต่าง ๆ รวมทั้งประกอบธุรกิจอื่นอันเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนการประกอบเกษตรกรรม คือ

1.1 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรืออาชีพที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกร

1.2 ประกอบอาชีพอย่างอื่นเพื่อเพิ่มรายได้

1.3 พัฒนาความรู้ในด้านเกษตรกรรมหรืออาชีพอย่างอื่นเพื่อเพิ่มรายได้หรือพัฒนา

คุณภาพชีวิตของเกษตรกรหรือครอบครัว

1.4 ดำเนินการตามโครงการที่เป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนการประกอบอาชีพเกษตรกร ซึ่งเป็นการดำเนินการร่วมกับผู้ประกอบการ เพื่อเพิ่มรายได้หรือ พัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกรหรือครอบครัวของเกษตรกร

2. ดำเนินงานเป็นสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาชนบท โดยให้ความช่วยเหลือทางการเงินหรือการบริหารจัดการแก่บุคคล กลุ่มบุคคล ผู้ประกอบการ กองทุนหมู่บ้านหรือชุมชน รวมทั้งองค์กร ที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนการประกอบอาชีพของเกษตรกรหรือชุมชน ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ของเกษตรกรหรือชุมชนให้มีประสิทธิภาพทั้งใน ด้านการลงทุน การผลิต การแปรรูปและการตลาด หรือเพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในด้านเศรษฐกิจหรือเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

3. ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สหกรณ์ เพื่อใช้ดำเนินงานภายใต้ขอบเขตวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสหกรณ์

การดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการตามวิสัยทัศน์ที่มุ่งพัฒนาประเทศสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and Happiness Society)” ภายใต้แนวปฏิบัติ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) เป็นกรอบทิศทางในการขับเคลื่อนประเทศอย่างเป็นระบบ สำหรับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการเป็นสถาบันการเงินเฉพาะกิจเพื่อพัฒนาภาคการเกษตร ภายใต้กรอบการจัดตั้งตามพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ.2509 และเป็นกลไกสำคัญของภาครัฐในการกระจายเงินทุนไปสู่ภาคเกษตรกรรม จนกลายเป็นสถาบันการเงินหลักของตลาดสินเชื่อในชนบท ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของรัฐบาลในการบริหารประเทศและแนวคิดในการพัฒนาตามทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 รวมทั้งพระราชบัญญัติ ธ.ก.ส. จึงปรับบทบาทไปสู่การเป็นสถาบันการเงินเพื่อการพัฒนาชนบทที่สามารถให้บริการทางการเงินครบวงจร

โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และแผนการดำเนินงานในระยะ 5 ปีข้างหน้า (ปีบัญชี 2550- 2554) ไว้ดังนี้

วิสัยทัศน์ พันธกิจ ค่านิยม และหลักการดำเนินงานของ ธ.ก.ส.

วิสัยทัศน์

“ เป็นธนาคารพัฒนาชนบทที่มั่นคง มีการจัดการที่ทันสมัย เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรรายย่อย ”

พันธกิจ

1. ให้บริการสินเชื่อครบวงจรเพื่อเสริมสร้างโอกาสและสนับสนุนเกษตรกรจนสามารถเพิ่มผลผลิตได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ
2. พัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ด้านเกษตรกรรม เพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่เคียงคู่รู้คุณค่าของสังคม
3. บริหารจัดการเงินทุนให้มีต้นทุนที่เหมาะสมต่อการตอบสนองพันธกิจหลักของธนาคาร เน้นการมีสภาพคล่องและมีเสถียรภาพ
4. พัฒนาบริการใหม่ ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของเกษตรกรอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ด้วยบุคลากรของธนาคารที่มีขีดความสามารถและค่านิยมที่ถูกต้อง

ค่านิยม

“ เคียงคู่รู้คุณค่าประชาชน ”

หลักการดำเนินการ

ธ.ก.ส. ใช้หลัก SPARK ในการบริหารงาน เพื่อสะท้อนความรับผิดชอบต่อองค์กรที่มีต่อประชาชน สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเป็นตัวขับเคลื่อนในการดำเนินการตามพันธกิจให้บรรลุวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย

1. ความยั่งยืน (Sustainability :S) ทั้งขององค์กรธ.ก.ส. ลูกค้าผู้ใช้บริการ สังคมและสิ่งแวดล้อม
2. การมีส่วนร่วม (Participation: P) ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders)
3. ความสำนึกในหน้าที่และความรับผิดชอบต่อพนักงาน (Accountability: A)
4. ความเคารพและให้เกียรติต่อตนเองและผู้อื่น (Respect: R)
5. การส่งเสริมและยกระดับความรู้ให้เป็นธนาคารแห่งการเรียนรู้ (Knowledge: K)

2. ยุทธศาสตร์การดำเนินงานของ ธ.ก.ส.

ภายใต้พันธกิจหลักดังกล่าวข้างต้น ธ.ก.ส. ได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ 10 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

1. การสนับสนุนสินเชื่อเพื่อเป็นทุนแก่ภาคชนบท ในการดำเนินกิจกรรมสร้างมูลค่าเพิ่มในระบบเศรษฐกิจเพื่อเพิ่มรายได้และลดค่าใช้จ่ายของเกษตรกรโดยพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการในการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อเพิ่มผลผลิตการผลิตภายใต้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน
2. การจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการองค์ความรู้ขององค์กรโดยยึดหลักการวิจัยนำการพัฒนา
3. การจัดการคุณภาพหนี้ตามศักยภาพของเกษตรกรใช้หลักการป้องกันและแก้ไขปัญหานี้คงค้างเป็นสำคัญโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารคุณภาพหนี้ของชุมชน
4. การพัฒนาระบบกลุ่มลูกค้าและเครือข่ายโดยชุมชนเป็นศูนย์กลางเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนแบบองค์รวม
5. การเพิ่มมูลค่าผลผลิตด้วยกลยุทธ์ธุรกิจเครือข่ายชุมชน เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงเครือข่ายและส่งเสริมให้สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาด (สกต.) และสหกรณ์การเกษตร (สกก.) จัดทำปรับปรุงแผนธุรกิจให้สอดคล้องกับแผนธุรกิจและเครือข่ายชุมชน
6. การเสริมสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร พัฒนาองค์กรและสถาบันของเกษตรกรให้สามารถดำเนินธุรกิจร่วมกับชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
7. การให้บริการทางการเงินและความรู้สู่ชุมชน เตรียมความพร้อมของบุคลากรให้ตระหนักและมีความรู้ในกระบวนการพัฒนาชนบท ฝึกทักษะในการบริหารทางการเงินด้วยกระบวนการสร้างพนักงานและผู้นำระดับชุมชนผ่านเครือข่ายองค์กรต่าง ๆ
8. การเสริมสร้างความแข็งแกร่งของเงินทุนดำเนินงาน ธ.ก.ส. รณรงค์การออมเงินของประชาชนในภาคชนบทและสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อแสวงหาเงินฝากมาเป็นเงินทุนดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
9. จัดตั้งและดำเนินธุรกิจบริษัทในเครือ ธ.ก.ส. เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการรองรับภารกิจที่หลากหลายในอนาคต และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในเชิงธุรกิจ

10. การสนับสนุนและพัฒนาทุนมนุษย์กระจายอำนาจสู่ภูมิภาค เตรียมความพร้อมบุคลากรให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขเพื่อรองรับภารกิจของส่วนงานตามตำแหน่งหน้าที่และตามพื้นที่

2.1 ยุทธศาสตร์การดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ปี 2553

ธ.ก.ส. ได้กำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานของ ธ.ก.ส. โดยได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงหลักการบริหารจัดการที่ดี(Good Governance) ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Social Responsibility) มาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนภารกิจขององค์กร ธ.ก.ส. อย่างบูรณาการ ภายใต้วิสัยทัศน์และพันธกิจเพื่อพัฒนาภาคการเกษตรและภาคเอกชนให้เป็นสังคมอุดมปัญญา เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยประสานงานอย่างใกล้ชิดกับเครือข่ายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยกำหนดยุทธศาสตร์สำคัญดังนี้

1. การสนับสนุนสินเชื่อเพื่อเป็นทุนแก่เกษตรกรในการดำเนินกิจกรรมสร้างมูลค่าเพิ่มในระบบเศรษฐกิจ โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มรายได้และลดค่าใช้จ่ายของเกษตรกรโดยพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการในการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อเพิ่มผลผลิตการผลิต (Productivity) และขยายบทบาทการให้สินเชื่อในส่วนของการกระบวนการแปรรูป (Processing) การตลาดและการบริการภาคเกษตร (สินเชื่อกลางน้ำ- ปลายน้ำ) ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อสร้างมูลค่าผลผลิตการเกษตร (Value Creation) และแนวคิดเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ (Creative Economy) ภายใต้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

2. การจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการองค์ความรู้ขององค์กร โดยยึดหลัก “วิจัย นำการพัฒนา” ทำการสำรวจ วิจัยและจัดเก็บข้อมูลให้เหมาะสมกับพื้นที่ เพื่อให้ได้ระบบฐานข้อมูลลูกค้ารายบุคคลที่ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน และมีประสิทธิภาพ รวมถึงชี้แจงทำความเข้าใจกับเกษตรกรลูกค้า และมอบหมายให้หัวหน้ากลุ่มลูกค้าร่วมตรวจสอบข้อมูลเพื่อยืนยันความถูกต้อง

นอกจากนี้ ธ.ก.ส. ได้กำหนดให้ทำการวิจัยและพัฒนาพืชผลผลิตหลักแต่ละภูมิภาค การวิเคราะห์เชิงลึกเพื่อจัดทำแผนพัฒนาเป็นรายผลผลิต และเชื่อมโยงกับกระบวนการให้สินเชื่อครบวงจร รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาดให้แก่เกษตรกรลูกค้าผ่านเครือข่ายการให้บริการของ ธ.ก.ส.

3. การจัดการคุณภาพหนี้ตามศักยภาพของเกษตรกร ใช้หลักการป้องกันและการแก้ไขปัญหาหนี้เป็นสำคัญ โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารคุณภาพหนี้ของชุมชน เน้นกระบวนการช่วยเหลือ ควบคุม กำกับซึ่งกันและกันของเกษตรกรในชุมชน (Social Control / SocialSanction) ด้วยการจำแนกกลุ่มตามความสามารถและศักยภาพของเกษตรกรลูกค้าที่เป็นจริง เพื่อนำมากำหนดวิธีการบริหารหนี้ให้เหมาะสม และการพัฒนาการใช้ข้อมูลพื้นฐาน

(Data Base) ให้สามารถสนับสนุนข้อมูลการดำเนินงานของชุมชนให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งสนับสนุนทางการเงินและการบริหารจัดการแก่องค์กรในชุมชน เพื่อทำหน้าที่แก้ไขปัญหาหนี้สิน และสงวนที่ดินทำกินของเกษตรกร

4. การพัฒนาระบบกลุ่มลูกค้าและเครือข่ายโดยชุมชนเป็นศูนย์กลาง เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนแบบองค์รวมโดยการปรับโครงสร้างฐานข้อมูลจากรายเขตตำบลเป็นรายชุมชน เพื่อจำแนกและคัดเลือกชุมชนเป้าหมายตามศักยภาพและความพร้อมของชุมชน โดยเน้นให้หัวหน้ากลุ่มลูกค้า/ผู้นำชุมชนในแต่ละชุมชนเป็นกลไกประสาน เพื่อสร้างความเข้าใจ/ในความร่วมมือในการเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชน นำไปสู่ความเห็นพ้องต้องกันในกระบวนการพัฒนาระดับชุมชนและกำหนดของชุมชน ทศนคติของคนในชุมชนและพนักงานในการขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน) โดยเริ่มจากกลุ่มเกษตรกรลูกค้าชั้นดี จำนวน 40,000 กลุ่ม ให้มีการรวมตัวกันในระดับชุมชนเป็นหนึ่งชุมชน หนึ่งกลุ่ม (จากจำนวนกลุ่มลูกค้าประมาณ 280,000 กลุ่ม) เพื่อพัฒนาอาชีพหลักและรวมกันเป็นกลุ่มอาชีพ มีการเชื่อมโยงกับเครือข่ายชุมชน สถาบันเกษตรกร และองค์กรภายนอก การสร้างพลังร่วม (Synergy) ระหว่างเครือข่าย สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. (สกต.) และสหกรณ์การเกษตร (สกก.) สำหรับกองทุนหมู่บ้านที่ผ่านการคัดเลือก จำนวน 45 กองทุน จะพัฒนาให้เป็นสถาบันการเงินชุมชน เพื่อพัฒนาต่อยอดธุรกิจสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. ผู้สมาชิกกองทุน

5. การเพิ่มมูลค่าผลผลิตด้วยกลยุทธ์ธุรกิจเครือข่ายชุมชน เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายและส่งเสริมให้ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. (สกต.) และ สหกรณ์การเกษตร (สกก.) จัดทำหรือปรับปรุงแผนธุรกิจให้สอดคล้องกับแผนธุรกิจของชุมชนและเครือข่ายชุมชน เพื่อรวบรวมผลผลิตและเพิ่มมูลค่าผลผลิตโดยประสานงานกับองค์กร ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง สถาบันการศึกษา องค์กรภาคเอกชนเพื่อบริณาการการทำงานในการเพิ่มมูลค่าในห่วงโซ่คุณค่าของแต่ละผลิตผล และการพัฒนาเส้นทางการนำสินค้าปลอดภัยและรักษาสิ่งแวดล้อมจากชนบทสู่ตลาดในเมือง โดยการสนับสนุน สกต. ที่มีความพร้อมเพื่อลงทุนใน Outlet ระดับจังหวัด (Farmers' Market) พัฒนาระบบการซื้อขายผ่านเครือข่ายพันธมิตรทางธุรกิจ

6. การเสริมสร้างความเข้มแข็งสถาบันเกษตรกร พัฒนาองค์กรและสถาบันของเกษตรกรให้สามารถดำเนินธุรกิจร่วมกับชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการปลูกฝังให้เกษตรกรตระหนักถึงความเป็นเจ้าของและทำธุรกิจร่วมกับ สกต. เพิ่มมากขึ้น มีส่วนร่วมและสนับสนุนให้ สกต. จัดระบบและโครงสร้างการบริหารให้มีทีมงานที่เพียงพอ โดยให้ผู้นำชุมชน เครือข่ายชุมชนมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารจัดการ โดยยึดหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) เน้นความเป็น

เมื่ออาชีพของผู้บริหาร สนับสนุนให้ สหกรณ์การเกษตรเพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส. (สกต.) เข้าไปมีบทบาทในการบริหารจัดการในองค์กรภาคี คือบริษัทไทยธุรกิจเกษตร จำกัด (TABCO) เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายและปลูกฝังความเป็นเจ้าของกิจการ เสริมสร้างความสามารถทางธุรกิจให้กับ TABCO เพื่อขยายฐานธุรกิจให้ครอบคลุมตามห่วงโซ่คุณค่า สนับสนุนการจัดระบบดูแลความเสี่ยงด้านการผลิต และการจัดการด้านการตลาด ควบคู่กับการพัฒนาโครงการสร้างการบริหารที่เริ่มจากผู้นำชุมชนไปสู่สมาชิก สกต. และผู้ถือหุ้นองค์กรภายใน (บริษัท TABCO จำกัด)

7. การให้บริการทางการเงินและความรู้สู่ชุมชน การเตรียมความพร้อมของบุคลากรให้ตระหนักและมีความรู้ในกระบวนการพัฒนาชนบท ทักษะในการบริหารการเงินด้วยกระบวนการสร้างพลังงานและผู้นำระดับชุมชน ผ่านเครือข่ายองค์กรต่าง ๆ การปรับกระบวนการให้บริการ โดยให้สำนักงาน ธ.ก.ส. จังหวัด เป็นศูนย์กลางธุรกิจ ยกระดับหน่วยอำเภอเป็นสาขาตามความพร้อมและเหมาะสมในการให้บริการทางการเงิน และขยายการให้บริการผ่านองค์กรเครือข่ายต่าง ๆ ควบคู่กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่ทันสมัยและเหมาะสมแก่ลูกค้า รวมทั้งการให้บริการความรู้ที่จำเป็นในการประกอบอาชีพผ่านสาขา ธ.ก.ส. และเครือข่ายบริการ ส่งเสริมการออมระดับครัวเรือนและชุมชน โดยใช้กระบวนการกลุ่มหรือชุมชน อีกทั้งยังสร้างเครื่องมือ/เทคโนโลยีช่วยในการบริหารการเงิน (วิเคราะห์/สังเคราะห์) ระดับชุมชน เพื่อพัฒนาชนบทให้เกิดความเข้มแข็ง และเพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกต่อการให้บริการเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส.

8. การเสริมสร้างความแข็งแกร่งของเงินทุนดำเนินงาน ธ.ก.ส. รณรงค์การออมเงินของประชาชนในภาคชนบท และสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับองค์กรภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อแสวงหาแหล่งเงินฝากมาเป็นเงินทุนดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งดูแลความมั่นคงทางการเงินของ ธ.ก.ส. เพื่อให้เกิดการยอมรับและความเชื่อมั่นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ทั้งภายในและภายนอกองค์กร ให้ความสำคัญกับการสร้างพลังร่วม (Synergy) ระหว่างเครือข่าย โดยการสนับสนุนให้ สกต. และ สกก. ในการเข้ามาถือหุ้นใน ธ.ก.ส. รวมทั้งรักษาผลประโยชน์ที่เหมาะสม และมีเงินกองทุนดำเนินงานอย่างเพียงพอ (Capital Adequacy) ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

9. จัดตั้งและดำเนินธุรกิจบริษัทในเครือ ธ.ก.ส. เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการรองรับภารกิจที่หลากหลายในอนาคต และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงาน และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันเชิงธุรกิจ โดยแยกการดำเนินงานภารกิจที่มีความชัดเจนเฉพาะด้านออกไปจัดตั้งและดำเนินธุรกิจในลักษณะบริษัทในเครือ ทั้งนี้เริ่มจากงานด้านการวิจัยและพัฒนาฐานข้อมูลของธนาคารโดยการจัดตั้ง “ ศูนย์วิจัย ธ.ก.ส. (BAAC Research Center) ” ควบคู่กับการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้ง “ สถาบันพัฒนาการเกษตรและชนบท ” และกองทุนร่วมทุน

กับวิสาหกิจที่สนับสนุนการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

10. การสนับสนุนและพัฒนาทุนมนุษย์ มุ่งพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กร ที่ทันสมัย เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร ให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข เพื่อรองรับภารกิจของส่วนงานตามตำแหน่งหน้าที่และตามพื้นที่ ให้โอกาสและให้ทุนความรู้แก่พนักงาน/ผู้นำชุมชน โดยร่วมกับสถาบันการศึกษา ส่วนงานอื่น ๆ ส่งเสริมพัฒนาบุคลากรลูกค้า ธ.ก.ส. ให้เป็นผู้นำชุมชน การพัฒนาความรู้ให้กับพนักงานและชุมชนด้านการวิจัยและการพัฒนา เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างพนักงานและชุมชน โดยจะพัฒนาลูกค้า ธ.ก.ส. และชุมชนไปสู่การเป็นผู้ประกอบการ เจ้าของกิจการ ตลอดจนการตัดสินใจร่วมลงทุนในกิจการของชุมชนได้อย่างเหมาะสม โดยสอดคล้องกับวิถีชุมชนเป็นหลัก รวมไปถึงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ชุมชนในพื้นที่และศูนย์ฝึกอบรม ธ.ก.ส.

2.2 แผนงานที่สำคัญของ ธ.ก.ส.

เพื่อให้การดำเนินงานของ ธ.ก.ส. บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย ธ.ก.ส. ได้บูรณาการแผนงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ดำเนินงาน 10 ยุทธศาสตร์ ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญ 3 นโยบายและจัดทำแผนงานสำคัญรองรับการดำเนินงานตามนโยบาย ดังนี้

1. นโยบายพัฒนากลุ่มลูกค้าและเครือข่ายโดยชุมชนเป็นศูนย์กลาง เพื่อขับเคลื่อนการสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนและสนับสนุนให้เป็นเครือข่ายการบริการของ ธ.ก.ส. โดยบูรณาการยุทธศาสตร์ ด้านขยายสินเชื่อและยุทธศาสตร์ด้านตลาดลูกค้าและยุทธศาสตร์ด้านสนับสนุนอื่น ๆ ให้มุ่งสู่ชุมชนเพื่อตอบสนองวิสัยทัศน์การยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรรายย่อย

2. นโยบายสนับสนุนสินเชื่อเชิงรุก เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในธุรกิจของลูกค้า บนพื้นฐานนโยบายพืชอาหารและพืชพลังงานหลัก 7 ชนิด โดยบูรณาการยุทธศาสตร์ด้านสินเชื่อ ด้านการวิจัยและการตลาดผลิตภัณฑ์ลูกค้า โดยการจัดลำดับและคัดเลือกพืชอาหารหลักเพื่อดำเนินการให้ไปในทิศทางเดียวกัน และมีข้อมูลสนับสนุนอย่างเป็นระบบ เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายวิสัยทัศน์การเป็นธนาคารชนบทที่มั่นคง

3. นโยบายเร่งพัฒนาขีดความสามารถองค์กร มุ่งสู่การเป็นองค์กรที่ทันสมัย โดยเตรียมความพร้อมบุคลากร ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบสนับสนุนต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และนโยบายสำคัญ รวมทั้งภาพลักษณ์ที่ดีต่อสังคม และมุ่งเป้าหมายสู่องค์กรที่ทันสมัย

2.3 แผนงานสำคัญประจำปีบัญชี 2553

เพื่อก้าวสู่การ “เป็นธนาคารพัฒนาชนบทที่มั่นคง มีการจัดการที่ทันสมัย เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรรายย่อย” ภายใต้การขยายตัวของเศรษฐกิจไทยตามภาวะการณ์ฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก ธ.ก.ส. ได้กำหนดแผนงานสำคัญเพื่อขับเคลื่อน ยุทธศาสตร์ประจำปีบัญชี 2553 ดังนี้

1. สนับสนุนสินเชื่อแก่ชนบทอย่างครบวงจร รวม 420,000 ล้านบาท เพื่อเพิ่มผลผลิตภาพการผลิต (Productivity) เพื่อกระจายผลผลิตสู่ผู้บริโภคทั้งภายในและภายนอกประเทศ โดยกำหนดกลยุทธ์สนับสนุนทั้งการวิจัยและพัฒนา การออกแบบผลิตภัณฑ์ การปรับปรุงหลักเกณฑ์และขั้นตอนงานสินเชื่อ เป็นต้น อีกทั้งมุ่งขยายระบบการป้องกันความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติให้กับลูกค้า ธ.ก.ส. อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้สินเชื่อคงเหลือเติบโตไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

2. มุ่งบริหารจัดการคุณภาพหนี้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพของลูกค้า ธ.ก.ส. โดยลดอัตรา NPLS/Loan ไม่เกินร้อยละ 7.5 ภายใต้กลยุทธ์ป้องกันหนี้กลุ่มเสี่ยงที่มีภาระหนักและแก้ไขหนี้ค้างชำระมากกว่า 3 ปี เป็นลำดับแรก โดยให้มีการเจรจาสอบถามหนี้ทุกราย และใช้แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้รายคนตามที่ ธ.ก.ส. กำหนด รวมถึงการให้ชุมชนมีส่วนร่วมจัดการหนี้และทุนเพื่อสงวนที่ดินทำกินของลูกค้า ธ.ก.ส.

3. ส่งเสริมการออมภาคประชาชนและภาครัฐ จำนวน 20,000 ล้านบาท ตามความพอเพียงกับการขับเคลื่อนภารกิจด้วยต้นทุนที่เหมาะสม เน้นรักษาสถานการเงินฝากภาครัฐในท้องถิ่นให้มั่นคง และมุ่งขยายเครือข่ายสาขาบริการสะสมไม่น้อยกว่า 1,000 อัตรา

4. เสริมสร้างศักยภาพความเข้มแข็งของลูกค้า ธ.ก.ส. ชุมชนและสถาบันเกษตรกร โดยขยายการพัฒนาชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ จำนวน 3,000 ชุมชน สนับสนุนการพัฒนาลูกค้าให้เป็นหนึ่งกลุ่มหนึ่งชุมชน ส่งเสริมสมาชิก สกต. ทำธุรกิจกับ สกต. ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 30 และสร้างระบบธุรกิจเครือข่ายชุมชนไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของยอดจ่ายสินเชื่อหมุนเวียนในพืชผลหลักของภูมิภาค

3. การให้บริการสินเชื่อการเกษตรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

การให้บริการสินเชื่อการเกษตรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร แบ่งตามประเภทลูกค้าในการกู้ยืมเป็น การให้สินเชื่อแก่เกษตรกรรายบุคคล การให้สินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกร การให้สินเชื่อแก่สหกรณ์การเกษตร และการให้สินเชื่อแก่กลุ่มเกษตรกร ดังนี้

3.1 การให้สินเชื่อแก่เกษตรกรรายบุคคล คือการให้เงินกู้แก่เกษตรกรรายบุคคล ซึ่งเป็นลูกค้ำของ ธ.ก.ส. การให้สินเชื่อแก่เกษตรกรรายบุคคล สามารถจำแนกตามประเภทเงินกู้ ออกได้เป็นหลายประเภทโดยเกษตรกรผู้จะขอกู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จะต้องขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้ำของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรก่อน โดยแจ้งความประสงค์ต่อพนักงานพัฒนาธุรกิจของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรประจำสาขา หรือหน่วยงานอำเภอ ซึ่งตั้งอยู่ในท้องที่เกษตรกร ผู้นั้นมีถิ่นที่อยู่ พนักงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรให้ความช่วยเหลือและแนะนำวิธีการต่าง ๆ ในการขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เกษตรกรไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมในการขึ้นทะเบียน

ประเภทเงินกู้การให้สินเชื่อแก่เกษตรกรรายบุคคล จำแนกออกได้เป็น 7 ประเภท คือ

1. เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการผลิต วัตถุประสงค์ของเงินกู้ประเภทนี้คือเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตทางเกษตร สำหรับฤดูกาลผลิตหนึ่ง ๆ เช่น ค่าเตรียมดิน ค่าพันธุ์พืช ค่าปุ๋ย และค่าจ้างแรงงาน เป็นต้น เงินกู้ประเภทนี้มีกำหนดระยะเวลาชำระคืนไม่เกิน 2 เดือน ยกเว้นกรณีพิเศษอาจขยายให้เป็น ไม่เกิน 18 เดือน

2. เงินกู้เครดิตเงินสด เป็นเงินกู้ระยะสั้นเพื่อการผลิตอย่างหนึ่ง ซึ่งอำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกรลูกค้ำเป็นอย่างมาก เพราะเกษตรกรลูกค้ำทำสัญญาเงินกู้ในเครดิตเงินสดไว้เพียงครั้งเดียวก็สามารถเบิกเงินรับเงินกู้ได้หลายครั้ง ภายในวงเงินกู้ที่กำหนด และภายในระยะเวลาสัญญาเงินกู้ ซึ่งมีระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี

3. เงินกู้ระหว่างรอการขายผลผลิต เป็นเงินกู้ซึ่งผู้กู้ใช้ผลผลิตการเกษตรเป็นการประกันการชำระคืนต้นเงินกู้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในระหว่างรอการขายผลผลิต เพื่อให้เกษตรกรสามารถเก็บผลผลิตไว้รอการขายได้ โดยไม่จำเป็นต้องขายในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดเป็นจำนวนมาก และราคาตกต่ำ เงินกู้ประเภทนี้มีกำหนดระยะเวลาชำระคืนภายใน 6 เดือน

4. เงินกู้ระยะปานกลาง เงินกู้ประเภทนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการลงทุนในทรัพย์สินการเกษตร ซึ่งมีอายุใช้งานเกินกว่า 1 ปี เช่น เงินกู้เพื่อบุกเบิกหรือซื้อที่ดินเพื่อใช้ทำการเกษตร สร้างหรือปรับปรุงแหล่งน้ำ คันคูน้ำ ประตูกั้นน้ำ และงานปรับปรุงที่ดินอย่างอื่น ซื้อสัตว์ใช้งาน ซื้อเครื่องมือเครื่องจักรกลการเกษตร อุปกรณ์การขนส่งและอุปกรณ์อื่น ๆ เกี่ยวกับการเกษตร การลงทุนในการเลี้ยงปศุสัตว์ สัตว์ปีก สัตว์น้ำ เป็นต้น เงินกู้ประเภทนี้มีกำหนดชำระคืนภายใน 3 ปี เว้นแต่ในกรณีพิเศษอาจผ่อนผันให้ชำระคืนได้ภายใน 5 ปี

5. เงินกู้ระยะยาวเพื่อชำระหนี้สินเดิม เงินกู้ประเภทนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำไปชำระหนี้สินเดิม หรือเพื่อนำไปไถ่ถอนหรือซื้อที่ดินการเกษตร ซึ่งเดิมเคยเป็นของตนหรือคู่สมรสหรือ

บุตรหรือของบิดาหรือมารดาและเป็นการสงวนสิทธิ์ในที่ดินการเกษตรไว้ตลอดจนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายการดำเนินงานการเกษตรในฤดูแรก การลงทุนในทรัพย์สินการเกษตรที่จำเป็น และค่าใช้จ่ายอันจำเป็นเกี่ยวกับการจัดจ้างของอสังหาริมทรัพย์ควบคู่ไปด้วย

6. เงินกู้ระยะยาวเพื่อการเกษตร เงินกู้ประเภทนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นค่าลงทุนในสินทรัพย์ประจำทางการเกษตรหรือเพื่อปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหรือวางรูปแบบการผลิตขึ้นใหม่ มีการลงทุนสูง และต้องใช้เวลาอันจึงจะได้รับผลตอบแทน คຸ່ມค่าเงินลงทุน เช่น การปรับปรุงแหล่งน้ำ การจัดระบบส่งน้ำ การผลิตการเกษตร การทำสวน การเพาะพันธุ์กึ่ง การวางรูปแบบประกอบเกษตรขึ้นใหม่ เพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น การชำระคืนเงินกู้ประเภทนี้มีกำหนดไม่เกิน 15 ปี หรือในกรณีพิเศษอาจขยายให้ชำระคืนไม่เกิน 20 ปี และอาจกำหนดให้มีระยะปลอดชำระคืนเงินต้น และหรือดอกเบี้ยได้ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม แต่ไม่เกิน 5 ปีแรก เงินกู้ประเภทนี้มีทั้งการให้กู้เป็นรายบุคคลและเงินกู้ซึ่งจัดทำในรูปของโครงการที่มีเกษตรกรหลายรายเข้าร่วมโครงการ

7. เงินกู้สำหรับการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร เงินกู้ประเภทนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายและ/หรือเป็นค่าลงทุนสำหรับดำเนินงานในการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร ซึ่งเป็นการนำเอาผลิตผลการเกษตรของเกษตรกรเองหรือจัดหาจากแหล่งอื่นมาแปรรูปเป็นสินค้าสำเร็จรูป หรือกึ่งสำเร็จรูป เพื่อจำหน่าย รวมถึงการประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับการผลิต หรือการบริการด้านปัจจัยการผลิตทางการเกษตร เงินกู้ประเภทนี้จำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ

7.1 เงินกู้เพื่อการผลิต เป็นเงินกู้ระยะสั้น เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อหรือจัดหาวัตถุดิบต่าง ๆ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการผลิต หรือการบริการการเกษตร ค่าซ่อมแซม ค่าจ้างแรงงาน ค่าขนส่ง ค่าเชื้อเพลิง ค่าใช้จ่ายในการเตรียมเพื่อขายหรือจำหน่าย ค่าเช่าต่าง ๆ ค่าภาษีอากร ค่าบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร มีระยะเวลาชำระคืนภายใน 12 เดือน

7.2 เงินกู้เพื่อการลงทุน เป็นเงินกู้ระยะยาว เพื่อเป็นค่าลงทุนจัดหาสินทรัพย์ประจำเครื่องจักรกล อุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับการผลิตหรือการแปรรูปหรือเตรียมการผลิตการเกษตร รวมทั้งการปรับปรุงสินทรัพย์ประจำ เครื่องจักร อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้สำหรับการประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร มีระยะเวลาชำระคืนภายใน 15 ปี หรือในกรณีพิเศษไม่เกิน 20 ปี

3.2 การให้สินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกร คือ การให้เงินกู้แก่สหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้สถาบันดังกล่าวไปดำเนินธุรกิจเพื่อประโยชน์ของสมาชิกตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบันการเกษตร ทั้งนี้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรขยายการให้สินเชื่อแก่สถาบันเกษตรกรเพิ่มมากขึ้น สามารถขยายธุรกิจได้กว้างขวางกว่าเดิม นอกจากนี้ธนาคารเพื่อ

การเกษตรและสหกรณ์การเกษตรยังสนับสนุนและร่วมพัฒนาสถาบันเกษตรกรตามหลักสหกรณ์ ให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

3.2.1 การให้สินเชื่อแก่สหกรณ์การเกษตร การให้สินเชื่อแก่สหกรณ์การเกษตร คือ การให้เงินกู้แก่สหกรณ์การเกษตร โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้คือ

1) เพื่อเป็นทุนสำหรับให้สมาชิกกู้ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรให้เงินกู้แก่สหกรณ์ในลักษณะนี้โดยทำเป็นสัญญากู้เงินเครดิตเงินสด คราวละไม่เกิน 5 ปี ในแต่ละปี ธ.ก.ส. จะกำหนดวงเงินกู้ประจำปีให้แก่สหกรณ์การเกษตรตามขีดความสามารถและความจำเป็นในการใช้เงินกู้ของสหกรณ์ ทั้งนี้ไม่เกิน 12 เท่าของทุนของสหกรณ์เอง ซึ่งสหกรณ์จะขอเบิกเงินกู้เพื่อนำไปจ่ายให้แก่สมาชิกได้ภายในวงเงินดังกล่าว โดยให้กู้เป็นเงินกู้ระยะสั้นและระยะปานกลาง เพื่อการประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรในทำนองเดียวกับที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรให้กู้แก่เกษตรกรลูกค้าโดยตรง

เครดิตเงินสด (cash credit) มีลักษณะคล้ายคลึงกับการเบิกเงินเกินบัญชี (Overdraw --OD) ซึ่งผู้กู้สามารถจะเบิกเงินกู้ได้เป็นคราว ๆ แต่ไม่เกินวงเงินที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรกำหนด

ธ.ก.ส. ได้ระบุเงื่อนไขให้สหกรณ์ส่งชำระหนี้ต่อ ธ.ก.ส. ตามตารางกำหนดชำระหนี้ ซึ่ง ธ.ก.ส. จะพิจารณากำหนดจำนวนเงินที่จะต้องชำระจากแผนการดำเนินงานประจำปีของสหกรณ์ และจะต้องชำระเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเงินที่ได้รับชำระคืนจากสมาชิกในแต่ละปี

2) เพื่อใช้เป็นทุนสำหรับจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร ตลอดจนสิ่งจำเป็นอื่น ๆ ธ.ก.ส. ให้เงินกู้แก่เกษตรกร โดยการทำสัญญากู้เงินเครดิตเงินสด คราวละไม่เกิน 5 ปี ในแต่ละปี ธ.ก.ส. จะกำหนดวงเงินกู้ประจำปีให้แก่สหกรณ์ตามขีดความสามารถและความจำเป็นในการใช้เงินกู้ของสหกรณ์ ทั้งนี้ไม่เกิน 6 เท่าของทุนของสหกรณ์เอง ส่วนการเบิกเงินกู้แต่ละคราวสหกรณ์จะต้องชำระคืนเงินกู้ภายใน 12 เดือนนับแต่วันกู้

3) เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินการขายผลิตผลการเกษตร เงินกู้ประเภทนี้ให้กู้แก่สหกรณ์เพื่อใช้เป็นทุนในการรวบรวมผลิตผลจากสมาชิก เพื่อขายโดยทำสัญญากู้เงินเครดิต เงินสดคราวละไม่เกิน 5 ปี ในแต่ละปี ในแต่ละปี ธ.ก.ส. กำหนดวงเงินกู้ให้แก่สหกรณ์ตามขีดความสามารถและความจำเป็นในการใช้เงินกู้ของสหกรณ์ ทั้งนี้ไม่เกิน 5 ล้านบาท และการเบิกเงินกู้ แต่ละคราว สหกรณ์จะต้องชำระเงินกู้ภายใน 12 เดือนนับแต่วันกู้

4) เพื่อลงทุนในโครงการพัฒนาการเกษตร เงินกู้ระยะยาวเพื่อการเกษตร ประเภทนี้สหกรณ์นำไปใช้ลงทุนเพื่อสนับสนุนโครงการพัฒนาการเกษตร ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาล การลงทุน เพื่อจัดให้มีสินทรัพย์ประจำสำหรับการบริการด้านการแปรรูป หรือการขายผลผลิตการเกษตร รวมทั้งการลงทุนในสินทรัพย์ประจำอื่น ๆ ตามความจำเป็น ในการดำเนินงานธุรกิจของสหกรณ์ โดยมีวงเงินกู้ไม่เกิน 5 ล้านบาท สำหรับสหกรณ์ และ 10 ล้านบาทสำหรับชุมนุมสหกรณ์ กำหนดชำระคืนไม่เกิน 15 ปี ในกรณีปกติหรือไม่เกิน 20 ปีในกรณีพิเศษ

3.2.2 การให้สินเชื่อแก่กลุ่มเกษตรกร คือ การให้เงินกู้แก่กลุ่มเกษตรกรซึ่งรวมกันเป็นกลุ่ม โดยมีกฎหมายรับรองให้เป็นนิติบุคคลและมีวัตถุประสงค์ดำเนินการทางธุรกิจ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพของเกษตรกร เงินกู้ที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรให้กู้แก่กลุ่มเกษตรกรแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1) เพื่อใช้เป็นทุนสำหรับให้สมาชิกกู้ โดยกลุ่มเกษตรกรจะต้องทำเป็นสัญญา เกรดเงินสดคราวละไม่เกิน 5 ปี ในแต่ละปีธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจะกำหนดวงเงินกู้ประจำปี ให้แก่กลุ่มเกษตรกรในทำนองเดียวกับสหกรณ์การเกษตร คือไม่เกิน 10 เท่าของทุนของกลุ่มเกษตรกรและจะต้องชำระหนี้ซึ่งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรตามตารางกำหนดชำระหนี้ ซึ่งธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจะพิจารณา กำหนดเป็นปี ๆ โดยจะต้องเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของจำนวนเงินที่ได้รับชำระหนี้จากสมาชิก

2) เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินการขายผลผลิตการเกษตร กลุ่มเกษตรกร นำเงินกู้นี้ไปใช้เป็นทุนในการรวบรวมผลผลิตจากสมาชิกเพื่อขาย โดยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรใช้หลักเกณฑ์การให้เงินกู้เช่นเดียวกับการให้เงินกู้แก่สหกรณ์

3) เพื่อจัดหาอุปกรณ์การเกษตร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ให้เงินกู้ประเภทนี้แก่กลุ่มเกษตรกร เพื่อนำไปใช้เป็นทุนหมุนเวียนในการดำเนินงานจัดหาวัสดุ อุปกรณ์การเกษตรมาจำหน่ายแก่สมาชิกและเกษตรกร โดยมีหลักเกณฑ์เช่นเดียวกับการให้เงินกู้แก่สหกรณ์ แต่วงเงินกู้ที่กลุ่มเกษตรกรจะกู้ได้นั้นไม่เกิน 4 เท่าของทุนกลุ่มเกษตรกรเอง

4) เพื่อใช้ลงทุนในโครงการพัฒนาการเกษตร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรให้เงินกู้ประเภทนี้แก่กลุ่มเกษตรกร เพื่อนำไปใช้ตามโครงการพัฒนาการเกษตร ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาล การลงทุนเพื่อจัดให้มีสินทรัพย์ประจำสำหรับกิจการแปรรูป หรือการขายผลผลิตการเกษตร สินทรัพย์ประจำอื่น ๆ ตามความจำเป็นในการดำเนินธุรกิจของกลุ่มเกษตรกร โดยมีหลักเกณฑ์การให้เงินกู้เช่นเดียวกับการให้เงินกู้แก่สหกรณ์

3.3 การให้สินเชื่อเพื่อการประกอบอาชีพเกษตรกร เป็นการให้กู้เงินแก่ผู้เป็นเกษตรกรเพื่อนำไปประกอบอาชีพเกษตรกร เช่น การทำนา การทำไร่ การเลี้ยงสัตว์ การประมง การทำนาเกลือ ฯลฯ เป็นต้น

วัตถุประสงค์ คือ เพื่อสนับสนุนเงินทุนในการประกอบอาชีพเกษตรกรให้แก่เกษตรกรมีประเภทสินเชื่อ ดังนี้

1. เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายหมุนเวียนในการประกอบอาชีพเกษตรกร กำหนดชำระคืนเงินกู้ให้เสร็จสิ้นภายใน 18 เดือน

2. เพื่อเป็นค่าลงทุนในทรัพย์สินและวัสดุอุปกรณ์เพื่อประกอบอาชีพเกษตรกร กำหนดชำระคืนเงินกู้ให้เสร็จภายใน 20 ปี

โดยให้วงเงินกู้สูงสุดต่อรายขึ้นอยู่กับแผนงานหลักประกันและประวัติการชำระหนี้ มีอัตราดอกเบี้ยที่ขึ้นอยู่กับการจัดชั้นลูกค้าในแต่ละปี สำหรับลูกค้าปกติอัตราร้อยละ 7.00 - 10.00 บาทต่อปี โดยมีประเภทหลักประกัน ดังนี้

1. ลูกค้า ธ.ก.ส. ในกลุ่มเดียวกันไม่น้อยกว่า 5 คน รับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกัน กู้ได้สูงสุดไม่เกินรายละ 150,000 บาท

2. ลูกค้า ธ.ก.ส. ในกลุ่มเดียวกัน จำนวน 2 คน ค้ำประกัน กู้ได้สูงสุดไม่เกินรายละ 150,000 บาท

3. จำนองอสังหาริมทรัพย์ กู้ได้สูงสุดไม่เกินร้อยละ 80 ของหลักประกัน

4. ใช้เงินฝาก ธ.ก.ส. ค้ำประกัน กู้ได้สูงสุดไม่เกินร้อยละ 80 ของเงินฝาก

3.4 การให้สินเชื่อนอกภาคการเกษตร เป็นการให้กู้แก่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่เป็นเกษตรกรหรือบุคคลในครอบครัวในการประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต ธุรกิจพาณิชยกรรมและธุรกิจบริการ

วัตถุประสงค์ในการออกผลิตภัณฑ์

1. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกิจการ หรือธุรกิจของผู้ประกอบการขนาดกลาง และขนาดย่อมในชนบท

2. เพื่อให้ความช่วยเหลือทางวิชาการด้านการตลาด การผลิต การจัดการ การเงิน และอื่น ๆ แก่ผู้ประกอบการอย่างเป็นระบบและครบวงจร

3. เพื่อช่วยลดปัญหาการว่างงาน

การให้สินเชื่อนอกภาคการเกษตร แบ่งเป็นประเภทสินเชื่อ ดังนี้

1. เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการประกอบกิจการอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและบริการ วงเงินกู้สูงสุดต่อรายไม่เกิน 150,000 บาท ตามหลักเกณฑ์ข้อบังคับธนาคาร อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละ ปกติตามชั้นลูกค้า กำหนดชำระคืนเงินกู้ให้เสร็จสิ้นภายใน 12 - 18 เดือน

2. เพื่อเป็นค่าลงทุนในการประกอบกิจการอุตสาหกรรม พาณิชยกรรมและบริการ วงเงินกู้สูงสุดต่อรายไม่เกิน 150,000 บาท ข้อบังคับฉบับที่ 44 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ร้อยละและอัตรา ปกติตามชั้นลูกค้า กำหนดชำระคืนเงินกู้ให้เสร็จสิ้นภายใน 15 - 20 ปี

การให้สินเชื่อนอกภาคการเกษตร แบ่งเป็นประเภทหลักประกันเงินกู้ ดังนี้

1. รับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกันสูงสุดไม่เกินรายละ 150,000 บาท ตามหลักเกณฑ์ ปกติของธนาคาร

2. บุคคลค้ำประกันสูงสุดไม่เกินรายละ 150,000 ตามหลักเกณฑ์ปกติของธนาคาร

3. จำนองอสังหาริมทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ปกติของธนาคาร

4. ใช้เงินฝากค้ำประกัน 80 % ของเงินฝาก ตามหลักเกณฑ์ปกติของธนาคาร

3.5 การให้สินเชื่อวิสาหกิจชุมชน เป็นการให้เงินกู้ประเภทประกอบอาชีพทั้งในภาค การเกษตรและนอกภาคการเกษตรในลักษณะรวมกลุ่ม โดยมีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกิจการหรือธุรกิจของกลุ่มผู้ประกอบการซึ่งเป็นเกษตรกร

2. เพื่อให้ความช่วยเหลือทางวิชาการด้านการตลาด การจัดการ การเงิน และอื่น ๆ แก่กลุ่มผู้ประกอบการอย่างเป็นระบบและครบวงจร

3. เพื่อช่วยเหลือปัญหาการว่างงาน

กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย คือกลุ่มผู้ประกอบการที่ประกอบด้วยเกษตรกรไม่ต่ำกว่า 5 คนใน ชนบท และมีประเภทสินเชื่อ

1. เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน เช่น ค่าวัตถุดิบ ค่าจ้างแรงงาน ฯลฯ กำหนดชำระ คืนเงินกู้ให้เสร็จสิ้นภายใน 12 เดือน

2. เพื่อเป็นค่าลงทุน เช่น ซื้อที่ดิน สร้างโรงเรือน ซื้อเครื่องจักรและอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นต้น กำหนดชำระคืนเงินกู้ให้เสร็จสิ้นภายใน 15 ปี

โดยมีประเภทหลักประกันคือ สมาชิกที่เป็นเกษตรกรในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม่ต่ำกว่า 5 คน ทำหนังสือรับรองรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมกันให้ได้ไม่เกิน 500,000 บาท

3.6 การให้สินเชื่อด้านอื่น ๆ เป็นการให้สินเชื่อแก่เกษตรกรเพื่อนำไปใช้จ่ายในด้านต่าง ๆ นอกเหนือจากการลงทุนในภาคการเกษตร ได้แก่

1. โครงการสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

2. โครงการสินเชื่อเพื่อไปทำงานต่างประเทศ

3. โครงการรับซื้อลดเช็คค่าบำรุงอ้อย (เช็กเกียว) ที่โรงงานน้ำตาลเป็นผู้ส่งจ่าย
4. สินเชื่อเพื่อการพัฒนาความรู้ในประเทศ
5. โครงการส่งเกษตรกรไปฝึกอบรมยังประเทศอิสราเอล
6. โครงการสินเชื่อเพื่อการรักษาพยาบาล

การพิจารณาอนุมัติวงเงินกู้ตามโครงการดังกล่าวข้างต้น ผู้พิจารณาอนุมัติเงินกู้จะกำหนดจำนวนขั้นสูงสุดของเงินกู้ให้กับผู้กู้แต่ละรายในเวลาใดเวลาหนึ่ง รวมกันต้องไม่เกิน 15.0 ล้านบาท เว้นแต่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการเป็นราย ๆ ไป

4. การดำเนินงานสินเชื่อในรูปแบบโครงการ

การให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร นอกจากจะแบ่งตามประเภทลูกค้าแล้ว ยังแบ่งในรูปแบบโครงการหลายโครงการ ซึ่งรัฐบาลให้การสนับสนุน แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการเพื่อขยายสินเชื่อเพื่อการเกษตรให้กว้างขวางมากขึ้น ธ.ก.ส.ดำเนินการให้สินเชื่อแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ในรูปแบบการให้เงินกู้ระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกร หรือปรับปรุงแบบการผลิตทางการเกษตรซึ่งจะทำให้เกษตรกรเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ทำให้มีรายได้สูงขึ้นมีอาชีพที่มั่นคง และยกระดับความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น โดยส่วนราชการและส่วนเอกชนที่เกี่ยวข้องจะมีบทบาทสำคัญในการให้ความสนับสนุนด้านวิชาการ ด้านการตลาด และด้านการสร้างปัจจัยพื้นฐานต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นส่วนสนับสนุนที่สำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของเกษตรกรในการประกอบอาชีพการเกษตร

การดำเนินงานสินเชื่อในรูปแบบโครงการ สามารถจำแนกประเภทโครงการเป็น 2 ประเภท ได้แก่ โครงการตามนโยบายรัฐบาล และโครงการพิเศษของ ธ.ก.ส.

4.1 โครงการตามนโยบายรัฐบาล เป็นโครงการที่รัฐบาลจัดทำขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรีหรือนโยบาย แผน หรือกิจกรรมของส่วนราชการตามนโยบายรัฐบาลที่ต้องการให้สินเชื่อเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการประกอบอาชีพของเกษตรกรให้มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น หรือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ ของเกษตรกรที่ประสบปัญหาในการประกอบอาชีพ เช่น ได้รับความเสียหายจากภัยพิบัติ ภัยธรรมชาติ ทำให้เกษตรกรได้รับผลผลิตในปริมาณหรือคุณภาพที่ต่ำกว่ามาตรฐาน หรือราคาผลผลิตตกต่ำ เป็นต้น ความช่วยเหลือของรัฐบาลจะเป็นการสนับสนุนเงินกู้มีเงื่อนไขพิเศษผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เช่น อัตราดอกเบี้ยต่ำหรือลดหย่อนดอกเบี้ย เป็นต้น ส่วนใหญ่ เป็นสินเชื่อเพื่อการผลิตหรือการตลาด ได้แก่

1. โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร

2. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิรูปที่ดินในรูปของกองทุนที่ดิน
3. โครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตร (กปร.)
4. โครงการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบ
5. โครงการฟื้นฟูการเกษตร

4.2 โครงการพิเศษของ ธ.ก.ส. เป็นโครงการเงินกู้ระยะยาวที่คณะกรรมการธนาคารได้ลดหย่อนหลักเกณฑ์การให้เงินกู้ตามปกติของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรชั้นเล็กและยากจนให้มีโอกาสพัฒนาการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ โดยมีส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและส่วนงานภาคเอกชนให้ความสนับสนุนด้านปัจจัยพื้นฐาน ปัจจัยการผลิต หรือบริการทางวิชาการแก่เกษตรกรในโครงการ การดำเนินงานสินเชื่อในรูปโครงการพิเศษที่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรดำเนินการ ได้แก่ โครงการประเภทโคนม ยางพารา การปฏิรูปที่ดิน ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล ไม้ยืนต้น มะม่วงหิมพานต์ กุ้ง - ปลา เกษตรผสมผสาน หม่อนไหม ลูกโค-โคเนื้อ และอื่น ๆ

4.2.1 สินเชื่อเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม เป็นโครงการที่ได้รับการสนับสนุนเงินทุนจากธนาคารพัฒนาเอเชีย (Asian Development Bank : ADB) และกองทุนความร่วมมือทางเศรษฐกิจ โป้นทะเลแห่งประเทศญี่ปุ่น (The Overseas Economic Cooperation Fund : OECF) มีวัตถุประสงค์เพื่อการเพิ่มผลผลิต และรายได้ของครัวเรือนเกษตรกรในชนบท โดยการส่งเสริมการประกอบอาชีพการเกษตรและอาชีพที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร ตลอดจนสนับสนุนให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมทั้งส่งเสริมให้มีการลงทุนที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ADB ได้ให้การสนับสนุนในการจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของเกษตรกรเพื่อให้มีความรู้ความสามารถปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้นกิจกรรมที่สนับสนุนให้ดำเนินการตามโครงการนี้ ได้แก่

1) การลงทุนปลูกสวนป่ารวมถึงการเตรียมพื้นที่การจัดหาพันธุ์ไม้ การจัดหาวัสดุประกอบการปลูกสวนป่า รวมทั้งค่าลงทุนอื่น ๆ ที่จำเป็น (ยกเว้นการลงทุนซื้อที่ดินและการลงทุน ปลูกยูคาลิปตัส)

2) การลงทุนสร้างบ่อกักน้ำชีวภาพ และวัสดุอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับบ่อกักน้ำชีวภาพ (ยกเว้นการลงทุนซื้อที่ดิน)

3) การลงทุนในการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตรเป็นอาชีพเสริมเพื่อ เพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือนเกษตรกรที่ไม่ขัดต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ยกเว้นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการซื้อที่ดิน ยาสูบ ไม้จากป่า ชำระหนี้สินเดิม รถยนต์บรรทุกที่ไม่ได้ใช้เพื่อกิจกรรมเกี่ยวเนื่องในการเกษตรและการค้าสินค้าเกษตร ที่ไม่มีการทำให้เกิดมูลค่าเพิ่ม)

4.2.2 โครงการแปลงสินทรัพย์เป็นทุน ธ.ก.ส. หมายถึง โครงการที่รัฐบาลได้มีนโยบายการแปลงสินทรัพย์ของประชาชนให้เป็นทุนหรือหลักประกันเงินกู้โดยมอบหมายให้ส่วนราชการต่าง ๆ ที่เป็นผู้ดูแลทรัพย์สินหรือกับธนาคารของรัฐ เพื่อหาแนวทางช่วยเหลือให้ประชาชนได้มีโอกาสใช้สินทรัพย์ต่าง ๆ ที่มีอยู่เป็นทุนหรือเป็นหลักประกันเงินกู้เพื่อนำเงินไปขยายการลงทุนหรือธุรกิจให้เติบโตต่อไปในการดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าว ธ.ก.ส. ให้ผู้ที่มีสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของส่วนงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องการนำสิทธิดังกล่าวมาค้ำประกันเงินกู้จาก ธ.ก.ส. ได้ดังนี้

- 1) ธ.ก.ส. ร่วมกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ให้สิทธิแก่ผู้ที่มีสิทธิเข้ามาทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-28 ส.ป.ก. 4-01) โดยจะนำร่องในพื้นที่ 8 จังหวัด ได้แก่ แพร่ สุโขทัย มหาสารคาม สกลนคร ราชบุรี ระยอง ชุมพร และนครศรีธรรมราช
- 2) ธ.ก.ส. ร่วมกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ ให้สิทธิแก่ผู้ที่มีหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของนิคมสหกรณ์ (ก.ส.น.3) ที่สหกรณ์กบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี
- 3) ธ.ก.ส. ร่วมกับกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ให้สิทธิแก่ผู้ที่มีหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (น.ค.1) โดยจะนำร่องใน 3 จังหวัด ได้แก่ สระบุรี ระยอง และนครราชสีมา
- 4) ธ.ก.ส. ร่วมกับกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช ให้สิทธิแก่ผู้ที่เข้าพื้นที่จำหน่ายสินค้าและบริการของกรมอุทยานแห่งชาติที่หาดนพรัตน์ธารา จังหวัดกระบี่

4.2.3 โครงการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Corporate Social Responsibility : CSR) ธ.ก.ส. ได้กำหนดนโยบายด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การดำเนินงานเพื่อสังคมและสิ่งแวดล้อมสู่การปฏิบัติบรรลุผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม โดยยึดหลักการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกลไกขับเคลื่อนทั้ง 3 มิติ ได้แก่ ด้านองค์กร ด้านพนักงาน และด้านลูกค้า ภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอันจะทำให้เกิดการพัฒนาที่สมดุล มั่นคงและยั่งยืนและแนวทางการดำเนินงานมุ่งเน้นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของลูกค้า ธ.ก.ส. และชุมชนอย่างเป็นระบบต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมาเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งและสามารถพึ่งตนเองตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงการพัฒนาความคิดริเริ่ม อันนำไปสู่การตัดสินใจเพื่อแก้ไขและพัฒนาคุณภาพชีวิตของลูกค้า ธ.ก.ส. ให้ดีขึ้น โครงการที่สำคัญมีดังนี้

- 1) การพัฒนาชุมชนต้นแบบตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่ ธ.ก.ส. มีการดำเนินงานพัฒนาระดับชุมชนต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา เพื่อให้ชุมชนมีความ

เข้มแข็งตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และทฤษฎีใหม่ 3 ชั้น โดยใช้เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นเครื่องมือหลักในการปฏิบัติ ได้แก่ ขั้นที่ 1 พัฒนาค้นในชุมชนให้เกิดจิตสำนึกในการพึ่งพาตนเอง ด้วยกิจกรรมจัดทำแผนชีวิตตนเอง เช่น การลด เลิกอบายมุข การจัดทำบันทึกรายรับรายจ่าย (บัญชีครัวเรือน) ลดการพึ่งพาจากภายนอก ขั้นที่ 2 พัฒนาให้เกิดการรวมกลุ่มในชุมชนเพื่อพึ่งพากัน โดยการสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มกันเพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น รวมกลุ่มเพื่อผลิต การออม การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ตลอดจนร่วมกันคิดค้นกระบวนการบริหารจัดการกลุ่มอย่างเหมาะสมจนเกิดเป็นระบบสวัสดิการชุมชน วิสาหกิจชุมชน สถาบันการเงินชุมชน เป็นต้น และขั้นที่ 3 พัฒนาให้เกิดเป็นกลุ่มเครือข่ายธุรกิจชุมชน สนับสนุนให้เกิดเครือข่ายเชื่อมโยงกับชุมชนอื่น ๆ เพื่อพัฒนาไปสู่การแลกเปลี่ยนผลผลิต มีการจัดการหรือดำเนินธุรกิจระหว่างชุมชนกับชุมชน หรือชุมชนกับสถาบันเพื่อให้เกิดผลเชิงธุรกิจการค้าทั้งภายในและภายนอกชุมชน และได้มีการพัฒนาเป็นเครือข่าย สกต. 76 จังหวัด ทำหน้าที่จัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ ราคาเป็นธรรม รวมถึงการรวบรวมผลผลิตการเกษตรเพื่อจำหน่ายสู่ตลาด

2) โครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ธ.ก.ส. เพื่อให้เกิดการขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริสู่เกษตรกรรายย่อยเพื่อฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรให้มีแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้สินและมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นโดยเฉพาะการนำแนวทางทฤษฎีใหม่ขั้นที่ 3 ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเกษตรกรรายย่อยและประชาชนทั่วไป โดยใช้กระบวนการเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์และสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร) คัดเลือกจากชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงขั้นที่ 2 มาพัฒนาให้เป็นเครือข่ายธุรกิจชุมชนจัดตั้งเป็นศูนย์การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ ธ.ก.ส. ตามรอยพระยุคลบาทในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเพื่อการพัฒนาภาคเกษตรกรรมอย่างยั่งยืน

3) โครงการธนาคารต้นไม้ ธ.ก.ส. ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการปลูกต้นไม้ จึงได้สนับสนุนการปลูกต้นไม้ในรูปแบบต่าง ๆ มาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มพื้นที่ป่าให้เกิดความสมดุลในระบบนิเวศ เป็นการสร้างรายได้ และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดทำโครงการส่งเสริมการปลูกต้นไม้เป็นทรัพย์สินเพื่อเป็นทุนระยะยาวในรูปพันธบัตรรัฐบาลสำหรับเกษตรกรรายย่อย เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินของประชาชนในรูปแบบและหลักการของธนาคารต้นไม้ รวมถึงเป็นการเพิ่มพื้นที่ปลูกป่า และเป็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติอย่างยั่งยืนในระยะยาว

4) โครงการส่งเสริมการปลูกต้นตาลสืบสานชนบทไทยเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาสทรงมีพระชนมายุครบ 84 พรรษา ธ.ก.ส.ได้จัดทำโครงการส่งเสริมการปลูกต้นตาลสืบสานชนบทไทยเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาสทรงมีพระชนมายุครบ 84 พรรษา โดยให้เกษตรกรและองค์กรชุมชนต่าง ๆ มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของโครงการ มีเป้าหมายให้เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ร่วมปลูกต้นตาลไม่น้อยกว่า 12,000 ต้นต่อจังหวัด และจำนวนต้นตาลรวมไม่น้อยกว่า 999,999 ต้น ใช้ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ 4 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 – 2554

5. การให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส.

การให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ตามระยะเวลาและวัตถุประสงค์ของเงินกู้ ในการให้สินเชื่อของ ธ.ก.ส. นั้น ธ.ก.ส. ได้รวมเกณฑ์ทั้งสอง คือ นำเอาระยะเวลาและวัตถุประสงค์มาใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาให้สินเชื่อ ดังนี้

5.1 การกำหนดวงเงินกู้และอำนาจอนุมัติวงเงินกู้ ในการกำหนดวงเงินกู้ให้แก่เกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. มีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

5.1.1 **ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตัวเกษตรกร** เช่น ความต้องการกู้ตามแผนการผลิต รายได้ ความสามารถในการชำระหนี้ และประวัติการชำระหนี้เงินกู้ที่ผ่านมา ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันขันแข็ง ความร่วมมือต่อกลุ่ม (กรณีกลุ่มลูกค้า) และความร่วมมือต่อธนาคารมีมากน้อยเพียงใด

5.1.2 **วัตถุประสงค์ในการกู้เงินของเกษตรกร** พิจารณาว่าเกษตรกรต้องการกู้เงินเพื่อวัตถุประสงค์ใด และวัตถุประสงค์ดังกล่าวมีความเป็นไปได้มากน้อยเพียงใด เช่น เกษตรกรมีวัตถุประสงค์ในการกู้เงินเพื่อปลูกข้าว ต้องพิจารณาสภาพการณ์ในช่วงดังกล่าวเหมาะสมในการทำนามากน้อยเพียงใด ฝนแล้งหรือไม่ รวมทั้งสภาพพื้นที่เหมาะสมหรือไม่

5.1.3 **หลักประกันเงินกู้** จะพิจารณาจากมูลค่าของหลักประกันในกรณีเป็นอสังหาริมทรัพย์ และความมั่นคงในหลักประกันในกรณีการค้ำประกันโดยกลุ่ม หรือบุคคล ดังนั้นหลักประกันในการกู้เงินจาก ธ.ก.ส. จึงเป็นลักษณะของการใช้หลักทรัพย์และไม่ใช้หลักทรัพย์ ดังนี้

1) **ค้ำประกันด้วยบุคคล** การกู้เงินระยะสั้นเพื่อการผลิตพืชผลหลักในวงเงินกู้ ไม่เกิน 50,000 บาท จะใช้กลุ่มค้ำประกันก็ได้ ส่วนการกู้เงินระยะสั้นเพื่อการอื่นหรือระยะ

ปานกลาง ในการกู้เงินรวมกันอย่างน้อย 2 คนค้ำประกัน และลูกค้าคนหนึ่งจะค้ำประกันหนี้เงินกู้สำหรับผู้กู้มากกว่า 2 คนในเวลาเดียวกันไม่ได้

2) **จำนวนอสังหาริมทรัพย์เป็นประกัน** เพื่อเป็นการประกันหนี้เงินกู้ทั้งหลายของผู้กู้ ลูกค้าอาจจำนองอสังหาริมทรัพย์เป็นประกันก็ได้ การจำนองนั้นจะต้องระบุจำนวนเงินขั้นสูงของราคาประเมินอสังหาริมทรัพย์ตามที่ธนาคารเห็นสมควร ซึ่งโดยทั่วไปจะต้องไม่น้อยกว่า 2 เท่าของจำนวนเงินกู้

3) **หลักประกันรัฐบาลไทยหรือเงินฝากในธนาคาร** ปกติถ้าใช้พันธบัตรรัฐบาล หรือเงินฝากใน ธ.ก.ส. เป็นประกัน ธ.ก.ส. จะให้กู้ได้ไม่เกิน 80 % แห่งมูลค่าของหลักทรัพย์หรือของเงินฝากที่เป็นประกัน

หลักประกันอื่นตามที่ผู้จัดการธนาคารกำหนด หลักประกันอื่นตามที่ผู้จัดการธนาคารกำหนดนั้นจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขโครงการนั้น ๆ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ธ.ก.ส. ผู้อนุมัติเงินกู้จะพิจารณากำหนดวงเงินกู้ตามอำนาจที่ได้รับมอบหมายไม่เกินวงเงินที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของเงินกู้แต่ละประเภท ตัวอย่างเช่น ในกรณีเงินกู้วงเงินที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของเงินกู้แต่ละประเภท ตัวอย่างเช่น ในกรณีเงินกู้ระยะสั้นเพื่อผลิตผลหลัก ผู้อนุมัติเงินกู้จะให้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ 60 ของผลผลิตส่วนเหลือเพื่อขาย และไม่เกินค่าใช้จ่ายในการผลิตตามแผนการผลิตในช่วงที่ผ่านมาของเกษตรกร นอกจากนี้ ยังพิจารณาเพิ่มวงเงินกู้สำหรับค่าใช้จ่ายในครัวเรือนให้อีกประมาณ ร้อยละ 20 ของวงเงินกู้

โดยทั่วไปแล้วการกำหนดวงเงินกู้ของ ธ.ก.ส. จะพิจารณาจากความเป็นเจ้าของเกษตรกรที่ต้องการใช้เงินกู้ ซึ่งจะกำหนดให้สอดคล้องกับจำนวนเนื้อที่เพาะปลูกที่ครัวเรือนเกษตรกรทำการผลิต โดยที่พนักงานสินเชื่อจะร่วมมือกับเกษตรกรในการจัดทำงบประมาณของไร่นา โดยการวิเคราะห์ ค่าใช้จ่าย และรายได้ของฟาร์มเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาวงเงินกู้ ซึ่งโดยทั่วไป ธ.ก.ส. จะกำหนดวงเงินกู้ให้แก่เกษตรกรแต่ละรายในสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 60 ของผลผลิตส่วนที่เหลือเพื่อขาย

นอกจาก ธ.ก.ส. จะกำหนดวงเงินกู้ตามความต้องการเงินกู้ที่แท้จริงในการประกอบการผลิตการเกษตรแล้วยังได้กำหนดวงเงินกู้สูงสุดไว้อีกด้วย ซึ่งในการกู้เงินตามข้อบังคับฉบับต่าง ๆ ธ.ก.ส. ได้พยายามเพิ่มวงเงินกู้สูงสุดตลอดมา ตัวอย่างเช่น ตามข้อบังคับฉบับที่ 7 ซึ่งมีผลบังคับใช้ในปี 2509 กำหนดเงินกู้ระยะสั้นและระยะปานกลางรวมกันของผู้กู้รายหนึ่งในเวลาใดเวลาหนึ่งไม่เกิน 50,000 บาท แต่ในปัจจุบันได้ขยายวงเงินกู้ดังกล่าวมาเป็นไม่เกิน 5 ล้านบาท เป็นต้น

5.2 การกำหนดอัตราดอกเบี้ย ธ.ก.ส. กำหนดดอกเบี้ยสำหรับเกษตรกรรายบุคคลโดยคำนวณตามเงินกู้คงเป็นหนี้ในอัตรารายวัน และไม่ทบต้นนับจากวันถัดจากวันรับเงินกู้จนถึงวันชำระคืน หากผู้กู้รายใดไม่สามารถชำระคืนดอกเบี้ยและต้นเงินกู้ได้ตามสัญญาจะคิดอัตราเบี้ยปรับร้อยละ 3 ต่อปี กรณีที่ผู้กู้รายใดประสบกับภัยธรรมชาติอย่างร้ายแรง ไม่สามารถผ่อนชำระคืนดอกเบี้ยและต้นเงินกู้ได้ตามกำหนด ผู้กู้จะได้รับการผ่อนผันในเรื่องเบี้ยปรับเป็นราย ๆ ไป ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงอัตราดอกเบี้ยและวงเงินกู้สูงสุดสำหรับเงินกู้ด้านเกษตรกรรายบุคคล

ลักษณะลูกค้า	โครงสร้าง อัตราดอกเบี้ย	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละ) ณ 31 มี.ค. 54	วงเงินกู้ขั้นสูงสุด ในอำนาจอนุมัติ ของผู้จัดการ
1. ลูกค้าที่มีประวัติการชำระหนี้ได้ครบถ้วนถูกต้องตามกำหนดไม่มีหนี้ค้างชำระติดต่อกัน 4 ปี นับย้อนหลังจากปีปัจจุบัน	MRR	6.75	ไม่เกิน 50 ล้านบาท ต่อราย
2. ลูกค้าที่มีประวัติการชำระหนี้ได้ครบถ้วนถูกต้องตามกำหนดไม่มีหนี้ค้างชำระติดต่อกัน 3 ปี นับย้อนหลังจากปีปัจจุบัน	MRR+0.75	7.50	ไม่เกิน 50 ล้านบาท ต่อราย
3. ลูกค้าที่มีประวัติการชำระหนี้ได้ครบถ้วนถูกต้องตามกำหนดไม่มีหนี้ค้างชำระติดต่อกัน 2 ปี นับย้อนหลังจากปีปัจจุบัน	MRR+1.50	8.25	ไม่เกิน 50 ล้านบาท ต่อราย
4. ลูกค้าที่มีประวัติการชำระหนี้ได้ครบถ้วนถูกต้องตามกำหนดไม่มีหนี้ค้างชำระในปีบัญชีที่ผ่านมา หรือเป็นลูกค้าที่ธนาคารรับขึ้นทะเบียนเป็นลูกค้าใหม่ระหว่างปี	MRR+2.25	9.00	ไม่เกิน 50 ล้านบาท ต่อราย
5. ลูกค้าที่มีหนี้ปกติโอนเป็นหนี้ค้างชำระหรือมีหนี้ค้างชำระในปีบัญชีที่ผ่านมา	MRR+3.00	9.75	ไม่เกิน 50 ล้านบาท ต่อราย

หมายเหตุ 1) กรณีที่เกษตรกรไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดและมีเหตุอันสมควรผ่อนผันให้เรียกอัตราดอกเบี้ยในอัตรา MRR+3 (ร้อยละ 9.75)

- 2) กรณีที่เกษตรกรไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดและไม่มีเหตุผลอันสมควร
ผ่อนผันให้เรียกอัตราดอกเบี้ยของเงินที่ชำระไม่ได้ในอัตรา $MRR+3+3$
(ร้อยละ 12.75)

ที่มา : ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รายงานกิจการงบดุล งบกำไรขาดทุน
(1 เมษายน 2553 - 31 มีนาคม 2554) กรุงเทพมหานคร ธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์การเกษตร 2553

5.3 หลักเกณฑ์การพิจารณาการให้สินเชื่อของ ธ.ก.ส การพิจารณาอนุมัติเงินกู้เพื่อ
การเกษตรให้กับเกษตรกรรายบุคคล สถาบันเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร และกลุ่มเกษตรกร ใช้
หลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้สินเชื่อ ดังนี้

5.3.1 การกำหนดวงเงินกู้และหลักประกันเงินกู้ ในการกำหนดวงเงินกู้ให้แก่
เกษตรกรซึ่งเป็นลูกค้ำของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมีหลักเกณฑ์ดังนี้

1) ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับตัวเกษตรกร เช่น ความต้องการเงินกู้ตามแผนการ
ผลิต รายได้ ความสามารถในการชำระหนี้ และประวัติการผ่อนชำระหนี้เงินกู้ที่ผ่านมา ความ
ซื่อสัตย์สุจริต ความขยันขันแข็ง ความร่วมมือต่อกลุ่ม (กรณีกลุ่มลูกค้ำ) และความร่วมมือต่อ
ธนาคารมีมากน้อยเพียงใด

2) วัตถุประสงค์ในการกู้เงินของเกษตรกร พิจารณาว่าเกษตรกรต้องการกู้
เงินเพื่อวัตถุประสงค์ใด และวัตถุประสงค์ดังกล่าวมีความเป็นไปได้หรือไม่ เช่น เกษตรกรมี
วัตถุประสงค์ในการกู้เพื่อปลูกข้าว ต้องพิจารณาว่าสถานการณ์และฤดูกาลตามธรรมชาติในช่วง
ดังกล่าวเหมาะสมในการทำด้วย

3) หลักประกันเงินกู้ จะพิจารณามูลค่าหลักประกันในกรณีที่ใช้อสังหาริมทรัพย์เป็นหลักประกัน และจะพิจารณาความมั่นคงในหลักประกันในกรณีที่มีการค้ำ
ประกันในกลุ่มหรือโดยบุคคล ดังนั้นหลักประกันในการกู้จึงเป็นลักษณะของการใช้หลักทรัพย์
หรือไม่ใช้หลักทรัพย์ ดังนี้

(1) **ค้ำประกันด้วยบุคคล** การกู้เงินระยะสั้นเพื่อการผลิตพืชผลหลักใน
วงเงินกู้ไม่เกิน 50,000 บาท จะใช้กลุ่มค้ำประกันก็ได้ ส่วนการกู้ระยะสั้นเพื่อการอื่นหรือระยะปาน
กลาง ในการกู้เงินรวมกันหรืออย่างใดอย่างหนึ่งไม่เกิน 50,000 บาท จะกำหนดให้ลูกค้ำในกลุ่ม
อย่างน้อย 2 คน ค้ำประกันและลูกค้ำคนหนึ่งจะค้ำประกันหนี้เงินกู้สำหรับผู้กู้มากกว่า 2 คน ใน
เวลาเดียวกันไม่ได้

(2) **จำนองอสังหาริมทรัพย์เป็นประกัน** เพื่อเป็นการประกันหนี้เงินกู้
ทั้งหลายของผู้กู้ ลูกค้ำอาจจำนองหลักทรัพย์เป็นประกันก็ได้ การจำนองนั้นจะต้องระบุจำนวนเงิน

ขึ้นสูงของราคาประเมินอสังหาริมทรัพย์ตามที่ธนาคารเห็นสมควร ซึ่งโดยทั่วไปจะต้องไม่น้อยกว่า 2 เท่าของจำนวนเงินที่ขอกู้

(3) **หลักทรัพย์รัฐบาลไทยหรือเงินฝากในธนาคาร** ปกติถ้ามีพันธบัตรรัฐบาลหรือเงินฝากในธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเป็นประกัน จะให้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ 80 ของมูลค่าหลักประกันนั้น

(4) **หลักประกันอื่นตามที่ผู้จัดการธนาคารกำหนด** โดยจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขโครงการนั้น ๆ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้อนุมัติเงินกู้จะพิจารณากำหนดวงเงินกู้ตามอำนาจที่ได้รับมอบหมายไม่เกินวงเงินที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของวงเงินแต่ละประเภท ตัวอย่างเช่น ในกรณีเงินกู้ระยะสั้นเพื่อการผลิตหลัก ผู้อนุมัติเงินกู้จะให้กู้ได้ไม่เกินร้อยละ 60 ของผลผลิตส่วนเหลือเพื่อขาย และไม่เกินค่าใช้จ่ายในการผลิตตามแผนการผลิตในช่วงที่ผ่านมาของเกษตรกร นอกจากนี้ยังพิจารณาเพิ่มวงเงินกู้สำหรับค่าใช้จ่ายในครัวเรือนให้อีกประมาณร้อยละ 20 ของวงเงินกู้

โดยทั่วไปการกำหนดวงเงินกู้ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจะพิจารณาตามความจำเป็นของเกษตรกรที่ต้องการใช้เงินกู้ จะกำหนดให้สอดคล้องกับจำนวนเนื้อที่เพาะปลูกที่ครัวเรือนเกษตรกรทำการผลิต โดยเจ้าหน้าที่สินเชื่อจะร่วมมือกับเกษตรกรในการจัดทำงบประมาณของไร่นา โดยการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายและรายได้ของฟาร์มเพื่อใช้ประกอบการพิจารณาวงเงินกู้ โดยทั่วไปธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร จะกำหนดวงเงินกู้ให้เกษตรกรแต่ละรายในสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 60 ของผลผลิตส่วนที่เหลือเพื่อขาย นอกจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจะกำหนดวงเงินกู้ตามความต้องการเงินกู้ที่แท้จริงในการประกอบอาชีพการผลิตการเกษตรแล้ว ยังได้กำหนดวงเงินกู้สูงสุดไว้ด้วย ซึ่งในการกู้เงินตามข้อบังคับต่าง ๆ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้ขยายเพิ่มวงเงินกู้สูงสุดตลอดมา

5.3.2 การกำหนดอัตราดอกเบี้ยและวงเงินกู้ขั้นสูงสุด ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรคิดอัตราดอกเบี้ยสำหรับเกษตรกรรายบุคคล โดยคำนวณตามต้นทุนเงินกู้คงเป็นหนี้ในอัตราเดียวกัน และไม่ทบต้นถัดจากวันรับเงินกู้จนถึงวันชำระคืน หากผู้กู้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดและไม่มีเหตุผลอันสมควรผ่อนผัน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจะเรียกอัตราดอกเบี้ยของต้นทุนที่ชำระไม่ได้ตามกำหนดเพิ่มอีกร้อยละ 3 ต่อปี จากอัตราดอกเบี้ยตามชั้นลูกค้า และ ณ สิ้นวันที่ที่ธนาคารกำหนดให้มีการจัดชั้นลูกค้าใหม่ ธนาคารจะจัดชั้นให้เป็นลูกค้าชั้น B ทั้งนี้มีข้อยกเว้นสำหรับผู้ซึ่งประสบภัยธรรมชาติหรือภัยพิบัติหรือภัยอย่างร้ายแรงจะได้รับ การผ่อนผันในเรื่องอัตราดอกเบี้ยปรับเป็นรายกรณีไป ส่วนผู้ประสบภัยที่ไม่ร้ายแรงธนาคารจะคิด

อัตราดอกเบี้ยปรับร้อยละ 1 ต่อปี ในด้านวงเงินกู้ขั้นสูงสุด ผู้จัดการมีอำนาจอนุมัติได้ไม่เกิน 15 ล้านบาทต่อราย

6. แหล่งที่มาของเงินทุน

แหล่งที่มาของเงินทุนของ ธ.ก.ส. เพื่อใช้ในการดำเนินงานของธนาคารตามวัตถุประสงค์ วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ที่ได้กำหนดไว้นั้นมาจากหลายแหล่ง ทั้งจากส่วนของผู้ถือหุ้น เงินฝากจากประชาชน เงินฝากจากธนาคารพาณิชย์ และการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้

6.1 ส่วนของผู้ถือหุ้น ตามพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร พ.ศ.2509 ได้กำหนดทุนเรือนหุ้นของธนาคารไว้สี่พันล้านบาท แบ่งเป็นสี่สิบล้านหุ้น ละครึ่ง 100 บาท โดยให้ธนาคารขายหุ้นให้แก่กระทรวงการคลัง เกษตรกร กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ การเกษตร สถาบันการเงินหรือบุคคลอื่น ทั้งนี้ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของธนาคาร แต่หุ้นที่สถาบันการเงินหรือบุคคลอื่นถืออยู่นั้นเมื่อรวมกันแล้วต้องมีมูลค่าไม่เกินร้อยละ 10 ของทุนเรือนหุ้นที่ได้ชำระแล้วในระยะเริ่มแรก หุ้นของธนาคารประกอบด้วย

1. หุ้นที่กระทรวงการคลังและหุ้นที่สหกรณ์เป็นผู้ถือ
2. หุ้นที่กระทรวงการคลังซื้อและเพิ่มเติมเป็นคราว ๆ ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

นอกจากทุนเรือนหุ้นดังกล่าวแล้ว ส่วนของผู้ถือหุ้นยังประกอบด้วยกำไรสะสม ซึ่งรวมกำไรสุทธิประจำปี เงินสำรองและโบนัสที่เหลือนำไปไว้แล้ว ส่วนเกินทุนซึ่งรวมส่วนเกินจากการบริจาคที่ได้รับความช่วยเหลือจากแหล่งเงินทุนต่าง ๆ รวมทั้งเงินเพิ่มทุนจากรัฐบาลระหว่างการดำเนินงานตามโครงการที่เป็นนโยบายของรัฐบาลและผลกำไร (ขาดทุน) จากการปรัวรตเงินตรา รอกการตัดบัญชี จากตารางที่ 4.24 จะเห็นได้ว่าส่วนของผู้ถือหุ้นของ ธ.ก.ส. มีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี กล่าวคือ ในปีบัญชี 2549 มีปริมาณ 48,871 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 8.63 ของทุนดำเนินงาน และในปีบัญชี 2553 ส่วนของผู้ถือหุ้นของ ธ.ก.ส. มีปริมาณ 81,729 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 9.09 ของทุนดำเนินงานรวม โดยมีสัดส่วนเป็นอันดับ 2 รองจากปริมาณเงินฝาก

6.2 เงินฝากจากประชาชน ธนาคารให้บริการรับฝากเงินทั้งประเภทเงินฝากกระแสรายวัน เงินฝากออมทรัพย์ เงินฝากประจำ และเงินฝากสลากออมทรัพย์ทวีสิน โดยให้ดอกเบี้ยเช่นเดียวกับธนาคารพาณิชย์อื่น ซึ่งสามารถแยกเงินฝากออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. เงินฝากจากประชาชนทั่วไป

2. เงินฝากจากส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ

6.3 เงินฝากจากธนาคารพาณิชย์ ธนาคารแห่งประเทศไทย ได้กำหนดเป้าหมายการให้สินเชื่อการเกษตรของธนาคารพาณิชย์ตามนโยบายสินเชื่อสู่ชนบทไว้ในอัตราร้อยละ 20 ของยอดเงินฝากเมื่อสิ้นปีบัญชีที่ผ่านมา โดยกำหนดว่ายอดเงินไม่ต่ำกว่าร้อยละ 14 ของเงินฝากของธนาคารพาณิชย์จะเป็นสินเชื่อให้แก่เกษตรกรโดยตรง ซึ่งรวมถึงการให้สินเชื่อเพื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อมในภูมิภาคและส่วนที่เหลือให้แก่โรงสีข้าว โดยธนาคารแห่งประเทศไทยเปิดโอกาสให้ธนาคารพาณิชย์นำเงินส่วนที่ดำเนินการไม่ได้ตามเป้าหมายมาฝากไว้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเพื่อที่จะดำเนินการแทนให้ครบตามเป้าหมาย จากตารางที่ 4.24 จะเห็นได้ว่าปริมาณเงินฝากมีสัดส่วนต่อทุนดำเนินงานรวมสูงที่สุด โดยปริมาณเงินฝากเพิ่มขึ้นทุกปี กล่าวคือ ในปีบัญชี 2549 มีปริมาณเท่ากับ 496,621 ล้านบาท มีสัดส่วนต่อทุนดำเนินงานรวมคิดเป็นร้อยละ 87.73 เพิ่มขึ้นเป็น 585,907 ล้านบาท ในปีบัญชี 2551 มีสัดส่วนต่อทุนดำเนินงานรวมคิดเป็นร้อยละ 85.38 เพิ่มขึ้นเป็น 642,499 ล้านบาท ในปี 2552 มีสัดส่วนต่อทุนดำเนินงานรวมคิดเป็นร้อยละ 83.99 และเพิ่มขึ้นเป็น 726,573 ล้านบาทในปี 2553 มีสัดส่วนต่อทุนดำเนินงานรวมคิดเป็นร้อยละ 80.82 ตามลำดับ

6.4 เงินกู้ยืม ธ.ก.ส. ได้กู้เงินมาจากสถาบันการเงินต่าง ๆ ดังนี้

6.4.1 เงินกู้ยืมภายในประเทศ ได้แก่

1) **เงินกู้ยืมจากธนาคารแห่งประเทศไทย** โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้ความอนุเคราะห์แก่ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในการรับซื้อตั๋วสัญญาใช้เงินของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งกระทรวงการคลังเป็นผู้ออกรางวัล นอกจากนี้ยังให้ความอนุเคราะห์ด้วยการให้สินเชื่อแก่เกษตรกรชั้นเล็กและยากจน และในกรณีของการดำเนินงานตามโครงการนโยบายของรัฐบาล

2) **เงินกู้จากธนาคารออมสิน** เพื่อให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรกู้เงินตามนโยบายของรัฐบาล เช่น โครงการรับจำนำข้าวเปลือก โครงการเร่งรัดการให้สินเชื่อแก่เกษตรกร รายย่อยและยากจน

6.4.2 เงินกู้ยืมจากต่างประเทศ ได้แก่

1) **เงินกู้จากรัฐบาลญี่ปุ่น (Overseas Economic Cooperation Fund : OECF)** หรือกองทุนความร่วมมือทางเศรษฐกิจโพ้นทะเล มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ ธ. ก. ส. ให้บริการเงินกู้ แก่เกษตรกรรายย่อย สำหรับการลงทุนการเกษตร เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครอบครัว เช่น การลงทุน ผลิตผลไม้ ไม้ยืนต้น ประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ปศุสัตว์ และสัตว์ปีก รวมถึง

การให้กู้เพื่อการปลูกสร้างสวนป่า และการลงทุนทางการเกษตรที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและรักษา
สิ่งแวดล้อม เช่น การปลูกสร้างบ่อ ก๊าซชีวภาพ เป็นต้น ซึ่งเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

2) เงินกู้จากรัฐบาลเยอรมัน (*Kreditanstalt Fur Wiederaufbau :KFW*) มี
วัตถุประสงค์เพื่อให้ ธ. ก. ส. ให้บริการเงินกู้เพื่อการลงทุนทางการเกษตรแก่เกษตรกรรายย่อยใน
เขตชนบทที่ยากจน

3) เงินกู้จากรัฐบาลเนเธอร์แลนด์ (*Netherlands Development Finance
Company :FMO*) มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มทุนประสิทธิภาพการดำเนินงานสินเชื่อเพื่อการเกษตร
ของสหกรณ์การเกษตร

4) เงินกู้จากธนาคารโลก (*International Bank For Reconstruction and
Development :IBRD*) มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มทุนประสิทธิภาพการดำเนินงานของธนาคารแห่ง
ประเทศไทย และสถาบันการเงินต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

5) เงินกู้จากธนาคารพัฒนาเอเชีย (*ADB*) มีวัตถุประสงค์ใช้เป็นเงินทุนให้กู้
แก่เกษตรกรเพื่อช่วยปรับปรุงมาตรฐานการครองชีพของเกษตรกรในชนบท โดยส่งเสริมการ
ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

กล่าวโดยสรุปเงินทุนที่ ธ.ก.ส. ใช้ดำเนินงานจากแหล่งต่าง ๆ ดังกล่าว
ข้างต้น สามารถนำมาสรุปเพื่อเปรียบเทียบตัวเลขได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ทุนดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ปีบัญชี 2549 - 2553

(หน่วย : ล้านบาท)

แหล่งที่มา	ปี 2549		ปี 2550		ปี 2551		ปี 2552		ปี 2553		อัตราการ
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	เพิ่ม/ลด
											เฉลี่ยต่อปี (ร้อยละ)
1. เงินฝาก	496,621	87.73	514,667	87.50	585,907	85.38	642,499	83.99	726,573	83.99	11.07
2. รายการระหว่าง	0	0.00	0	0.00	5,200	0.76	6,300	0.82	51,060	5.68	0.00
ธนาคารและตลาดการเงิน											
3. เงินกู้ยืม	9,177	1.62	6,015	1.02	12,566	1.83	16,166	2.11	16,356	1.82	17.14
4. หนี้สินอื่น ๆ	11,419	2.02	13,020	2.22	18,813	2.74	26,423	3.46	23,301	2.59	14.53
5. ส่วนของผู้ถือหุ้น	48,871	8.63	54,482	9.26	63,732	9.29	73,557	9.62	81,729	9.09	12.29
รวม	566,088	100.00	588,184	100.00	686,218	100.00	764,945	100.00	899,019	100.00	17.53

ที่มา : ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รายงานกิจการ งบดุล งบกำไรขาดทุน
(1 เมษายน 2549 - 31 มีนาคม 2554) กรุงเทพมหานคร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์
การเกษตร 2549 - 2553

จากตารางที่ 4.24 จะเห็นว่าแม้ปริมาณเงินฝากในช่วงปีบัญชี 2549 ถึงปีบัญชี 2553 จะเพิ่มสูงขึ้นทุกปี แต่ปรากฏว่า ปริมาณเงินกู้ยืมรวมมีปริมาณลดลงในปี 2550 เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2549 เนื่องจาก ธ.ก.ส. มีการชำระคืนเงินกู้และมีการแปลงหนี้สินเป็นทุน โดยปี 2549 ปริมาณเงินกู้ยืมเท่ากับ 9,177 ล้านบาท (มีสัดส่วนต่อทุนดำเนินงานรวม ร้อยละ 1.62) ลดลงเป็น 3,015 ล้านบาท ในปี 2550 คิดเป็นร้อยละ 1.02 ของทุนดำเนินงานรวม ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเกษตรกรมีการชำระคืนเงินกู้คืน จำนวนเงินกู้ลดลงทุกปี อีกทั้งนโยบายของ ธ.ก.ส. จัดให้มีโครงการแปลงหนี้สินเป็นทุนทำให้เกษตรกรมีเงินจำนวนหนึ่งเป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุน ปริมาณเงินกู้ยืมจึงมีสัดส่วนลดลง ในปีบัญชี 2551 ปริมาณเงินกู้ยืมมีจำนวนเพิ่มขึ้นเท่ากับ 12,566 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.83 ของทุนดำเนินงานรวม ในปีบัญชี 2552 ปริมาณเงินกู้ยืมมีจำนวนเพิ่มขึ้นเท่ากับ 16,166 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.11 ของทุนดำเนินงานรวม และในปีบัญชี 2553 ปริมาณเงินกู้ยืมมีจำนวน 16,356 คิดเป็นร้อยละ 1.82 ของทุนดำเนินงานรวม ทั้งนี้เนื่องจาก การดำเนินงานด้านเงินกู้ของ ธ.ก.ส. ในตารางที่ 4.24 ในปีบัญชี 2552 ถึงปีบัญชี 2553 มีจำนวนเพิ่มขึ้นจากปีบัญชี 2551 จึงทำให้ปริมาณเงินกู้ยืมของ ธ.ก.ส. มีจำนวนเพิ่มขึ้นด้วย

7. ผลการดำเนินงานของ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

การให้บริการสินเชื่อของ ธ.ก.ส. ในระยะที่ผ่านมา พบว่า ธ.ก.ส. มีการให้บริการสินเชื่อรูปแบบต่าง ๆ ให้แก่ลูกค้าหลากหลายประเภททั้งในรูปแบบการให้สินเชื่อแก่เกษตรกรรายบุคคล การให้สินเชื่อแก่สหกรณ์การเกษตร และการให้สินเชื่อแก่กลุ่มเกษตรกร จากตัวเลขในตารางที่ 4.25 และ 4.26 จะเห็นว่าการให้สินเชื่อแก่เกษตรกรรายบุคคลมีจำนวนรวมสูงสุดทั้งในด้านของจำนวนรายบุคคลและในด้านของจำนวนเงินที่ให้กู้ ตั้งแต่ปี 2539 เป็นต้นมา การดำเนินงานด้านเงินกู้ของ ธ.ก.ส. มีร้อยละการจ่ายเงินกู้ในส่วนของผู้กู้รายบุคคลมากกว่าร้อยละ 80 ซึ่งนับว่าเป็นตัวเลขที่สูงมาก เมื่อเปรียบเทียบกับ การจ่ายเงินกู้ในส่วนที่เหลืออื่น ๆ เงินกู้ที่จ่ายให้แก่เกษตรกรรายบุคคลเป็นเงินกู้ประเภทต่าง ๆ 7 ประเภท คือ 1) เงินกู้ระยะสั้นเพื่อการผลิต 2) เงินกู้ระหว่างรอการขายผลิตผล 3) เงินกู้ระยะปานกลาง 4) เงินกู้เครดิตเงินสด 5) เงินกู้ระยะยาวเพื่อการชำระหนี้สินเดิม 6) เงินกู้ระยะยาวเพื่อการเกษตร และ 7) เงินกู้สำหรับประกอบอาชีพอย่างอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องในการเกษตร การดำเนินงานสินเชื่อของ ธ.ก.ส. ที่ดำเนินการในรูปแบบการให้สินเชื่อแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในรูปแบบการให้เงินกู้ระยะสั้น ระยะปานกลาง หรือระยะยาว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรให้มีเงินทุนประกอบการผลิตทางการเกษตรหรือปรับปรุง

รูปแบบการผลิตทางการเกษตร การดำเนินงานสินเชื่อในรูปแบบโครงการจำแนกเป็นโครงการตามนโยบายรัฐบาลและโครงการพิเศษของ ธ.ก.ส.

การดำเนินงานด้านสินเชื่อเพื่อการเกษตรในรอบปีที่ผ่านมาของ ธ.ก.ส. ตั้งแต่ปีบัญชี 2539 ถึงปีบัญชี 2553 สามารถเปรียบเทียบได้ว่าในแต่ละปีจำนวนเงินกู้ที่จ่ายให้แก่เกษตรกรลูกค้าของ ธ.ก.ส. ทั้ง 3 ประเภทลูกค้า เพิ่มขึ้นทุกปี ดังตัวเลขในตารางที่ 4.24 จะเห็นได้ว่า ธ.ก.ส. มีการให้บริการสินเชื่อเกษตรกรรายบุคคลเป็นจำนวนเงินที่สูง โดยในปี 2551 มีการจ่ายเงินกู้ให้กับเกษตรกรรายบุคคล จำนวน 4,543,672 ราย จำนวนเงินกู้ 251,480 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 81.63 ของเงินกู้รวม เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2552 มีการจ่ายเงินกู้ให้กับเกษตรกรรายบุคคลเพิ่มขึ้นจากปี 2551 จำนวน 4,496,475 ราย จำนวนเงินกู้ 277,767 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 83.66 ของเงินกู้รวม และเมื่อเทียบกับปี 2553 มีการจ่ายเงินกู้ให้กับเกษตรกรรายบุคคลเพิ่มขึ้นจากปี 2552 จำนวน 4,612,424 ราย จำนวนเงินกู้ 338,318 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 84.16 ของเงินกู้รวม ซึ่งจะเห็นว่า ธ.ก.ส. ให้บริการสินเชื่อเกษตรกรรายบุคคลในสัดส่วนที่สูงมากเพิ่มขึ้นทุกปี เมื่อเปรียบเทียบกับบริการสินเชื่อประเภทอื่น และปริมาณเงินในการให้สินเชื่อมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี

ตารางที่ 3 การดำเนินงานด้านการจ่ายเงินกู้ของ ธ.ก.ส. จำแนกตามประเภทลูกค้าระหว่าง
ปีบัญชี 2539 – 2553

ปี	เกษตรกรรายบุคคล			สหกรณ์การเกษตร			กลุ่มเกษตรกร			รวม		
	ราย	เงิน	% การ จ่าย เงินกู้	ราย	เงิน	% การ จ่าย เงินกู้	ราย	เงิน	% การ จ่าย เงินกู้	ราย	เงิน	% การ จ่าย เงินกู้
2539	3,423,339	118,765	85.45	1,308,995	20,176	14.52	39,941	46	0.03	4,772,275	138,987	100
2540	3,396,909	107,126	85.53	1,420,411	18,082	14.43	37,548	46	0.04	4,854,868	125,254	100
2541	3,412,443	107,468	87.33	1,443,398	19,918	15.63	23,083	51	0.04	4,878,924	127,437	100
2542	3,502,051	124,097	84.84	1,483,058	22,100	15.11	21,562	70	0.05	5,006,671	146,267	100
2543	3,548,626	130,365	84.46	1,547,221	23,859	15.46	18,489	120	0.08	5,114,336	154,344	100
2544	3,637,739	86,413	80.17	1,567,601	21,334	19.8	13,709	30	0.03	5,219,049	107,777	100
2545	3,688,673	93,614	77.61	1,567,601	26,974	22.36	13,709	34	0.03	5,269,983	120,622	100
2546	3,733,784	115,465	82.4	1,622,708	24,649	17.58	8,572	25	0.02	5,365,064	140,139	100
2547	3,862,558	173,095	85.76	1,511,942	28,635	14.19	7,234	109	0.05	5,381,734	201,839	100
2548	4,010,560	202,429	84.67	1,517,199	36,485	15.26	5,842	177	0.07	5,533,601	239,091	100
2549	4,120,680	218,354	83.77	1,559,038	42,154	16.17	5,634	163	0.06	5,685,352	260,671	100
2550	4,341,171	231,758	82.54	1,568,208	48,966	17.43	1,209	71	0.03	5,910,588	280,795	100
2551	4,543,672	251,480	81.63	1,525,567	56,442	18.32	1,142	165	0.05	6,070,381	308,087	100
2552	4,496,475	277,776	83.66	1,596,067	54,145	16.31	6,664	88	0.03	6,099,206	332,009	100
2553	4,612,424	338,318	84.16	1,627,717	63,368	15.76	6,942	310	0.08	6,247,083	401,996	100

ที่มา : ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รายงานกิจการ งบดุล งบกำไรขาดทุน
(1 เมษายน 2539 - 31 มีนาคม 2554)

สำหรับการดำเนินงานรับชำระหนี้เงินกู้ในรอบปีที่ผ่านมาของ ธ.ก.ส. ตั้งแต่ปีบัญชี 2539 ถึง ปีบัญชี 2553 สามารถเปรียบเทียบได้ว่า ในแต่ละปีการรับชำระหนี้เงินกู้ของ ธ.ก.ส. แยกตามประเภทลูกค้ำของ ธ.ก.ส. ทั้ง 3 ประเภทลูกค้ำ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ดังตัวเลขในตารางที่ 4.25 จะเห็นได้ว่า ธ.ก.ส. รับชำระหนี้ในปี 2551 รวมทั้งสิ้น 284,605 ล้านบาท แยกเป็นรับชำระหนี้จากเกษตรกรรายบุคคล จำนวน 230,589 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 81.62 ล้านบาท (ของเงินรับชำระหนี้รวม) รับชำระหนี้จากสหกรณ์การเกษตร จำนวน 53,850 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 18.92 และรับชำระหนี้จากกลุ่มเกษตรกร จำนวน 166 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.06 เมื่อเปรียบเทียบ ในปี 2552 จะเห็นว่าการชำระหนี้เงินกู้ของ ธ.ก.ส. เพิ่มขึ้นจากปี 2551 โดยในปี 2552 รับชำระหนี้รวมทั้งสิ้น 300,567 ล้านบาท แยกเป็นรับชำระหนี้จากเกษตรกรรายบุคคล จำนวน 247,379 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 82.30 รับชำระหนี้จากสหกรณ์การเกษตร จำนวน 53,119 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 17.67 และรับชำระหนี้จากกลุ่มเกษตรกร จำนวน 69 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.03 และเมื่อเปรียบเทียบในปี 2553 จะเห็นว่าการชำระหนี้เงินกู้ของ ธ.ก.ส. เพิ่มขึ้นจากปี 2552 โดยในปี 2553 รับชำระหนี้รวมทั้งสิ้น 328,212 ล้านบาท แยกเป็นรับชำระหนี้จากเกษตรกรรายบุคคล จำนวน 274,440 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 83.62 รับชำระหนี้จากสหกรณ์การเกษตร จำนวน 53,544 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 16.3 และรับชำระหนี้จากกลุ่มเกษตรกร จำนวน 228 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 0.07 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ผลการดำเนินงานรับชำระหนี้เงินกู้ของ ธ.ก.ส. จำแนกตามประเภทลูกค้าปีบัญชี 2539 – 2553

(หน่วย : ล้านบาท)

ปี พ.ศ.	เกษตรกรรายบุคคล		สถาบันเกษตรกร				รวม	
			สหกรณ์การเกษตร		กลุ่มเกษตรกร			
	รับชำระ	ร้อยละ	รับชำระ	ร้อยละ	รับชำระ	ร้อยละ	รับชำระ	ร้อยละ
2539	83,368	83.29	16,682	16.67	43	0.04	100,093	100
2540	92,221	84.73	16,566	15.22	57	0.05	108,844	100
2541	92,190	82.67	19,323	17.32	50	0.04	111,563	100
2542	104,775	81.97	22,981	17.98	60	0.05	127,816	100
2543	110,203	82.47	23,279	17.42	137	0.1	133,619	100
2544	72,812	76.13	22,745	23.78	88	0.09	95,645	100
2545	79,964	74.82	26,880	25.15	37	0.03	106,881	100
2546	102,131	80.69	24,416	19.29	32	0.02	126,579	100
2547	134,991	82..73	28,070	17.2	107	0.07	163,168	100
2548	158,570	82.41	33,659	17.5	177	0.09	192,406	100
2549	176,702	75.05	58,585	24.88	161	0.07	235,448	100
2550	205,336	80.98	48,158	18.99	75	0.03	253,569	100
2551	230,589	81.62	53,850	18.92	166	0.06	284,605	100
2552	247,379	82.30	53,119	17.67	69	0.03	300,567	100
2553	274,440	83.62	53,544	16.31	228	0.07	328,212	100

ที่มา : ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รายงานกิจการ งบดุล งบกำไรขาดทุน
(1 เมษายน 2539 - 31 มีนาคม 2554) กรุงเทพมหานคร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 2539 -2553

การดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ดังตารางที่ 4.24 และตารางที่ 4.25 ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เป็นการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ในภาพรวมทั้งประเทศ ซึ่งได้แสดงให้เห็นถึงความต้องการสินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกรที่เป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส. ว่ามีความต้องการสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. มากน้อยเพียงใดเพื่อให้มองเห็นในภาพรวม และการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์สินเชื่อเพื่อการเกษตรของเกษตรกรรายบุคคลธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดจันทบุรี ซึ่งผลการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. จังหวัดจันทบุรีที่ผ่านมามีตั้งแต่ปีบัญชี 2549 ถึง ปีบัญชี 2553

7.1 การดำเนินงานด้านสินเชื่อเพื่อการเกษตรของ ธ.ก.ส. ในจังหวัดจันทบุรี ปีบัญชี 2549 ถึง ปีบัญชี 2553

การดำเนินงานด้านสินเชื่อของ ธ.ก.ส. จังหวัดจันทบุรีได้ดำเนินการให้บริการตามแนวนโยบายของ ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่กล่าวคือ การดำเนินงานตามนโยบาย 3 ด้านเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามยุทธศาสตร์และเป้าหมายสำคัญ คือ

1. นโยบายพัฒนาระบบกลุ่มลูกค้าและเครือข่ายโดยชุมชนเป็นศูนย์กลาง เพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ชุมชนและการสนับสนุนให้เป็นเครือข่ายการบริการของ ธ.ก.ส. โดยบูรณาการยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนา ยุทธศาสตร์ด้านการขยายสินเชื่อ ยุทธศาสตร์ด้านการตลาดลูกค้า และยุทธศาสตร์การสนับสนุนด้านอื่น ๆ ให้มุ่งสู่ชุมชนเพื่อตอบสนองวิสัยทัศน์การยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรรายย่อย

2. นโยบายสนับสนุนสินเชื่อเชิงรุก เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในธุรกิจของลูกค้าบนพื้นฐานนโยบายพืชอาหารและพืชพลังงานหลัก 7 ชนิด โดยบูรณาการยุทธศาสตร์ด้านสินเชื่อ ด้านการวิจัย และการตลาดผลิตภัณฑ์ลูกค้า เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายวิสัยทัศน์การเป็นธนาคารที่มั่นคง

3. นโยบายเร่งพัฒนาขีดความสามารถองค์กรมุ่งสู่การเป็นองค์กรที่มีการจัดการที่ทันสมัยโดยเตรียมความพร้อมบุคลากร ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบการสนับสนุนต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และนโยบายสำคัญ รวมทั้งความสัมพันธ์ที่ดีต่อสังคม ผลการดำเนินงานด้านสินเชื่อในจังหวัดจันทบุรีในระยะที่ผ่านมา มีการให้บริการสินเชื่อแก่ลูกค้าหลายประเภททั้งในด้านเกษตรกรรายบุคคล สหกรณ์การเกษตร และกลุ่มเกษตรกร เช่นเดียวกับของ ธ.ก.ส. สำนักงานใหญ่ จากข้อมูลในระยะที่ผ่านมาพบว่าการให้บริการด้านสินเชื่อแก่เกษตรกรรายบุคคล มีสัดส่วนที่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับสินเชื่อประเภทอื่น ๆ ดังข้อมูลในตารางที่ 3.5 รวมทั้งมีตัวเลขที่เพิ่มสูงขึ้นมาทุกปี ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการวิเคราะห์การดำเนินงานการให้บริการสินเชื่อแก่เกษตรกรรายบุคคลเพราะเป็นสินเชื่อที่รัฐมีนโยบายที่ต้องการให้สินเชื่อเพื่อส่งเสริมและ

พัฒนาการประกอบอาชีพของเกษตรกรให้มีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น หรือแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ ของเกษตรกรที่ประสบปัญหาในการประกอบอาชีพ โดยจะทำการเปรียบเทียบกับตัวเลขการจ่ายเงินเชื่อตามนโยบายรัฐว่าในแต่ละปี การจ่ายเงินกู้ให้กับเกษตรกรรายบุคคลของ ธ.ก.ส. จังหวัดจันทบุรี แยกตามสาขา มีสัดส่วนแตกต่างหรือสอดคล้องกันอย่างไร

7.2 การดำเนินงานด้านการจ่ายเงินกู้ของ ธ.ก.ส. ในจังหวัดจันทบุรี

ผลการดำเนินงานด้านการจ่ายเงินกู้ให้เกษตรกรรายบุคคลและนโยบายรัฐของ ธ.ก.ส. ในจังหวัดจันทบุรี ดังตัวเลขที่แสดงในตารางที่ 4.26 สามารถเปรียบเทียบได้ว่าในแต่ละปี การจ่ายเงินกู้ให้เกษตรกรรายบุคคลที่เป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส. จังหวัดจันทบุรี แยกตามสาขา มีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยในปีบัญชี 2550 จ่ายเงินกู้เกษตรกรรายบุคคล จำนวน 2,225,545,089 บาท เพิ่มขึ้นจากปีบัญชี 2549 จำนวน 68,422,623 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.17 ปีบัญชี 2551 จ่ายเงินกู้ จำนวน 2,354,758,638 บาท เพิ่มขึ้นจากปีบัญชี 2550 จำนวน 129,213,594 บาท คิดเป็นร้อยละ 5.80 ปีบัญชี 2552 จ่ายเงินกู้ จำนวน 2,462,594,707 บาท เพิ่มขึ้นจากปีบัญชี 2551 จำนวน 107,836,069 บาท คิดเป็นร้อยละ 4.58 ปีบัญชี 2553 จ่ายเงินกู้ จำนวน 2,915,189,228 บาท เพิ่มขึ้นจากปีบัญชี 2552 จำนวน 452,594,521 บาท คิดเป็นร้อยละ 18.38

การจ่ายเงินกู้ตามนโยบายรัฐ มีจำนวนเพิ่มขึ้น และลดลงในบางปี โดยในปี 2550 จ่ายเงินกู้ตามนโยบายรัฐ จำนวน 126,864,150 บาท เพิ่มขึ้นจากปีบัญชี 2549 จำนวน 100,927,294 บาท คิดเป็นร้อยละ 389.12 ปีบัญชี 2551 จ่ายเงินกู้ จำนวน 278,585,760 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2550 จำนวน 890,266,168 บาท คิดเป็นร้อยละ 701.74 บาท ปีบัญชี 2552 จ่ายเงินกู้ จำนวน 803,888,812 บาท ลดลงจากปี 2551 จำนวน 213,241,506 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.96 และปีบัญชี 2553 จ่ายเงินกู้ จำนวน 6,822,900 บาท ลดลงจากปีบัญชี 2552 จำนวน 797,065,912 บาท คิดเป็นร้อยละ 99.15 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงผลการดำเนินงานจ่ายเงินกู้ให้กับเกษตรกรรายบุคคล ซึ่งเป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส.
ในจังหวัดจันทบุรี แยกตามสาขา ข้อมูลตั้งแต่ ปีบัญชี 2549 - 2553

(หน่วย : บาท)

สาขา	ปีบัญชี 2549		ปีบัญชี 2550		ปีบัญชี 2551		ปีบัญชี 2552		ปีบัญชี 2553	
	เกษตรกรรายบุคคล	นโยบายรัฐ	เกษตรกรรายบุคคล	นโยบายรัฐ	เกษตรกรรายบุคคล	นโยบายรัฐ	เกษตรกรรายบุคคล	นโยบายรัฐ	เกษตรกรรายบุคคล	นโยบายรัฐ
จันทบุรี	279,674,495	89,001	286,131,850	13,743,227	305,148,435	10,626,173	322,177,485	219,218,543	391,104,750	2,013,000
ห้วยกระพ้อ	488,492,595	-3,452,951	483,182,000	20,785,706	524,210,150	18,709,124	537,141,690	33,494,331	597,887,500	1,050,000
ขลุง	347,985,386	440,665	366,909,125	34,618,491	389,046,670	88,155,118	357,799,400	114,641,738	407,466,670	1,180,000
สอยดาว	424,665,715	27,152,079	455,258,024	4,701,405	437,234,585	752,137,896	563,015,942	261,070,307	725,106,058	900,000
เขาสอยดาว	299,574,680	2,320,500	314,196,990	5,080,000	328,738,000	7,167,764	345,102,990	1,660,000	404,505,450	1,329,000
นายายอาม	316,729,595	-612,438	319,867,100	47,935,321	370,380,798	140,334,243	337,357,200	173,803,893	389,118,800	350,900
รวม	2,157,122,466	25,936,856	2,225,545,089	126,864,150	2,354,758,638	1,017,130,318	2,462,594,707	803,888,812	2,915,189,228	6,822,900

ที่มา : ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รายงานกิจการงบดุล งบกำไรขาดทุน
(1 เมษายน 2549 - 31 มีนาคม 2554) กรุงเทพมหานคร ธนาคารเพื่อการเกษตรและ
สหกรณ์ การเกษตร 2549 - 2553

7.3 การดำเนินงานด้านการรับชำระหนี้เงินกู้ของ ธ.ก.ส. ในจังหวัดจันทบุรี

ผลการดำเนินงานด้านการรับชำระหนี้เงินกู้จากเกษตรกรรายบุคคลและนโยบายรัฐของ ธ.ก.ส. ในจังหวัดจันทบุรี ดังตัวเลขที่แสดงในตารางที่ 4.27 สามารถเปรียบเทียบได้ว่าในแต่ละปี การรับชำระหนี้เงินกู้จากเกษตรกรรายบุคคลที่เป็นลูกค้ำของ ธ.ก.ส. จังหวัดจันทบุรี แยกตามสาขา มีจำนวนเพิ่มขึ้น โดยในปีบัญชี 2550 รับชำระหนี้เงินกู้เกษตรกรรายบุคคล จำนวน 2,073,365,315 บาท เพิ่มขึ้นจากปีบัญชี 2549 จำนวน 223,688,428 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.10 ปีบัญชี 2551 รับชำระหนี้เงินกู้ จำนวน 2,240,673,676 บาท เพิ่มขึ้นจากปีบัญชี 2550 เป็นจำนวน 167,308,361 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.07 ปีบัญชี 2552 รับชำระหนี้เงินกู้ จำนวน 2,398,517,516 บาท เพิ่มขึ้นจากปีบัญชี 2551 จำนวน 157,843,840 บาท คิดเป็นร้อยละ 7.04 ปีบัญชี 2553 รับชำระหนี้เงินกู้ จำนวน 2,685,754,730 บาท เพิ่มขึ้นจากปีบัญชี 2552 เป็นจำนวน 278,240,214 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.98

การรับชำระหนี้เงินกู้ตามนโยบายรัฐ มีจำนวนเพิ่มขึ้นและลดลงบางปี โดยในปี 2550 รับชำระหนี้เงินกู้ตามนโยบายรัฐ จำนวน 89,899,389 บาท เพิ่มขึ้นจากปีบัญชี 2549 จำนวน 37,072,932 บาท คิดเป็นร้อยละ 70.18 ปีบัญชี 2551 รับชำระหนี้เงินกู้ จำนวน 278,585,760 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2550 จำนวน 188,686,371 บาท คิดเป็นร้อยละ 209.88 ปีบัญชี 2552 รับชำระหนี้เงินกู้ จำนวน 1,437,020,069 บาท เพิ่มขึ้นจากปี 2551 จำนวน 1,158,434,309 บาท คิดเป็นร้อยละ 415.83 และปีบัญชี 2553 รับชำระหนี้เงินกู้ จำนวน 92,241,711 บาท ลดลงจากปีบัญชี 2552 จำนวน 1,344,778,358 บาท คิดเป็นร้อยละ 93.58 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงผลการดำเนินการรับชำระหนี้เงินกู้เกษตรกรรายบุคคล ซึ่งเป็นลูกค้า
ของธ.ก.ส. ในจังหวัดจันทบุรีแยกตามสาขา ข้อมูลตั้งแต่ ปีบัญชี 2549 – 2553

(หน่วย : บาท)

สาขา	ปีบัญชี 2549		ปีบัญชี 2550		ปีบัญชี 2551		ปีบัญชี 2552		ปีบัญชี 2553	
	เกษตรกร รายบุคคล	นโยบายรัฐ	เกษตรกร รายบุคคล	นโยบายรัฐ	เกษตรกร รายบุคคล	นโยบายรัฐ	เกษตรกร รายบุคคล	นโยบายรัฐ	เกษตรกร รายบุคคล	นโยบายรัฐ
จันทบุรี	255,249,876	1,446,119	272,455,752	4,826,298	307,555,617	8,966,748	333,816,024	131,128,056	380,550,280	86,860,739
หัว กระทอน	412,357,999	541,885	476,005,768	9,325,246	503,706,094	12,158,863	542,281,931	35,670,839	591,833,387	1,153,613
ขลุ้ง	315,528,827	240,780	341,119,430	30,135,489	356,742,953	84,264,125	368,658,497	112,413,656	375,833,182	506,030
สอยดาว	320,143,214	49,139,291	390,485,090	3,514,289	411,711,689	68,521,664	497,101,337	942,032,139	598,143,962	1,615,914
เขาคิชฌกูฏ	268,452,462	701,496	295,699,083	44,697	330,415,933	182,275	327,094,715	6,005,431	367,129,784	953,372
นายายอาม	277,944,509	756,886	297,600,192	42,053,370	330,541,390	104,492,085	329,565,012	209,769,948	372,264,135	1,152,043
รวม	1,849,676,887	52,826,457	2,073,365,315	89,899,389	2,240,673,676	278,585,760	2,398,517,516	1,437,020,069	2,685,754,730	92,241,711

ที่มา : ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รายงานกิจการงบดุล งบกำไรขาดทุน
(1 เมษายน 2549 - 31 มีนาคม 2554) กรุงเทพมหานคร ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 2549 - 2553

ภาคผนวก ค
แบบสอบถาม

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะสำเร็จลุล่วงได้ก็ด้วยการได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน
ขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปของเกษตรกรรายบุคคล

1. เพศ   ( ) 1. ชาย   ( ) 2. หญิง

2. อายุ

( ) 1. 21 – 30 ปี   ( ) 2. 31 – 40 ปี

( ) 3. 41 – 50 ปี   ( ) 4. 51 – 60 ปี

( ) 5. มากกว่า 61 ปี

3. ระดับการศึกษาของเกษตรกร

( ) 1. ไม่ได้รับการศึกษา   ( ) 2. ประถมศึกษา

( ) 3. มัธยมศึกษาตอนต้น   ( ) 4. มัธยมศึกษาตอนปลาย

( ) 5. ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

( ) 6. ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.)

( ) 7.ปริญญาตรี   ( ) 8. สูงกว่าปริญญาตรี

( ) 9. อื่น ๆ (ระบุ).....

4. สถานภาพครอบครัว

( ) 1. โสด   ( ) 2. สมรส   ( ) 3. หย่า   ( ) 4. ม้าย

5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

( ) 1. คนเดียว   ( ) 2. 2 - 3 คน   ( ) 3. 4 - 5 คน   ( ) 4. มากกว่า 5 คน

6. ระยะเวลาการเข้าเป็นสมาชิกลูกค้า ของ ธ.ก.ส.

- ( ) 1. น้อยกว่า 5 ปี ( ) 2. 5 - 10 ปี
( ) 3. 10 - 15 ปี ( ) 4. มากกว่า 15 ปี

7. ท่านเป็นลูกค้าของ ธ.ก.ส. สาขาใด

- ( ) 1. จันทบุรี ( ) 2. ขลุง ( ) 3. ห้วยสะทอน
( ) 4. สอยดาว ( ) 5. คิชฌกูช ( ) 6. นายายอาม

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์

กลุ่มที่ 2.1 ขนาดของพื้นที่หรือขนาดของธุรกิจทางการเกษตร

8. อาชีพการเกษตรประเภท

- ( ) 1. สวนผลไม้เงาะ ทุเรียน มังคุด ( ) 2. เลี้ยงสัตว์ ( ) 3. สวนยางพารา
( ) 4. ปลุกข้าว ( ) 5. ลำไย ( ) 6. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

9. ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด

- ( ) 1. น้อยกว่า 30 ไร่ ( ) 2. 31 - 50 ไร่
( ) 3. 51 - 100 ไร่ ( ) 4. มากกว่า 100 ไร่

10. ลักษณะของการถือครองที่ดินทำการเกษตร

- ( ) 1. เป็นของตนเอง ( ) 2. ของผู้อื่นต้องเช่า
( ) 3. ของผู้อื่นไม่ต้องเช่า

11. พื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเองทั้งหมด

- ( ) 1. น้อยกว่า 30 ไร่ ( ) 2. 31 - 50 ไร่
( ) 3. 51 - 100 ไร่ ( ) 4. มากกว่า 100 ไร่
( ) 5. ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง

12. พื้นที่ทำการเกษตรเป็นที่เช่าทั้งหมด

- ( ) 1. น้อยกว่า 30 ไร่ ( ) 2. 31 - 50 ไร่
( ) 3. 51 - 100 ไร่ ( ) 4. มากกว่า 100 ไร่
( ) 5. ไม่ได้เช่าพื้นที่ทำการเกษตร ( ) 6. มีพื้นที่ของตนเองและเช่าผู้อื่น

กลุ่มที่ 2.2 ปริมาณผลผลิต

13. พืชที่ปลูก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) 13.1 ข้าว จำนวน.....ไร่
- ( ) 13.2 ยางพารา , ปาล์ม จำนวน.....ไร่
- ( ) 13.3 เงาะ ทุเรียน, มังคุด จำนวน.....ไร่
- ( ) 13.4 มันสำปะหลัง จำนวน.....ไร่
- ( ) 13.5 ลำไย จำนวน.....ไร่
- ( ) 13.6 อื่น ๆ โปรดระบุ..... จำนวน.....ไร่

14. ปริมาณผลผลิตที่ได้รับจากการปลูกพืชผลทางการเกษตรเฉลี่ยต่อปี

- ( ) 14.1 ข้าว จำนวน.....ตันต่อปี
- ( ) 14.2 ยางพารา , ปาล์ม จำนวน.....ตันต่อปี
- ( ) 14.3 เงาะ ทุเรียน, มังคุด จำนวน.....ตันต่อปี
- ( ) 14.4 มันสำปะหลัง จำนวน.....ตันต่อปี
- ( ) 14.5 ลำไย จำนวน.....ตันต่อปี
- ( ) 14.6 อื่น ๆ โปรดระบุ..... จำนวน.....ตันต่อปี

15. สัตว์ที่เลี้ยง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) 15.1 สัตว์บก วัว สุกร กระบือ จำนวน.....ตัว/ฟาร์ม
- ( ) 15.2 สัตว์น้ำ กุ้ง ปลา จำนวน.....บ่อ/ไร่
- ( ) 15.3 อื่น ๆ โปรดระบุ..... จำนวน.....ตัว/ฟาร์ม
- ( ) ไม่ได้เลี้ยงสัตว์ (ข้ามไปตอบข้อ 17)

16. ปริมาณผลผลิตที่ได้รับจากการเลี้ยงสัตว์เฉลี่ยต่อปี

- ( ) 16.1 สัตว์บก วัว สุกร กระบือ จำนวน.....ตัว/ฟาร์ม
- ( ) 16.2 สัตว์น้ำ กุ้ง ปลา จำนวน.....ตัน/ไร่/บ่อ
- ( ) 16.3 อื่น ๆ ระบุ..... จำนวน.....ตัน

17. ปริมาณผลผลิตที่ได้รับจากการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เฉลี่ยต่อปีเป็นไปตามที่คาดหวังหรือไม่

- ( ) 1. เป็นไปตามที่คาดหวัง (ข้ามไปตอบข้อ 19)
- ( ) 2. ไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง

18. สาเหตุที่ได้ผลผลิตไม่เป็นไปตามที่คาดหวังเกิดจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) 18.1 ขาดเงินทุนเพื่อซื้อพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง ยาฆ่าแมลง
- ( ) 18.2 สภาพดินฟ้าอากาศแปรปรวน

- ( ) 18.3 ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง
- ( ) 18.4 มีที่ดินไม่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
- ( ) 18.5 ไม่มีเงินเพื่อเป็นค่าเช่าที่ดินทำการเกษตร
- ( ) 18.6 อื่น ๆ โปรดระบุ.....

กลุ่มที่ 2.3 ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการเกษตร

19. ค่าเช่าพื้นที่ทำการเกษตรเท่าใด (ราคาต่อไร่ต่อปี)

- ( ) 1. ไม่ได้เช่า/ไม่เสียค่าเช่า
- ( ) 2. น้อยกว่า 2,000 บาทต่อไร่
- ( ) 3. 2,000- 2,500 บาทต่อไร่
- ( ) 4. 2,600 - 3,000 บาทต่อไร่
- ( ) 5. มากกว่า 3,000 บาทต่อไร่

20. จำนวนเงินที่ซื้อปัจจัยทางการเกษตร เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช ค่าจ้างแรงงาน และค่าพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ในการทำการเกษตร (เฉลี่ยต่อไร่ต่อปี)

- ( ) 1. น้อยกว่า 10,000 บาท
- ( ) 2. 10,000- 30,000 บาท
- ( ) 3. 30,001 - 50,000 บาท
- ( ) 4. มากกว่า 50,000 บาท

21. ค่าปัจจัยทางการเกษตร เช่น ค่าเครื่องจักร ค่าจ้างแรงงาน ค่าดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่ดิน ซื้อมูลุภัณฑ์ทางการเกษตร เฉลี่ยต่อปี

- ( ) 1. น้อยกว่า 100,000 บาท
- ( ) 2. 100,001- 200,000 บาท
- ( ) 3. 200,001 - 300,000 บาท
- ( ) 4. มากกว่า 300,000 บาท

22. ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการเกษตรรวมทั้งสิ้น

- ( ) 1. น้อยกว่า 100,000 บาท
- ( ) 2. 100,001- 200,000 บาท
- ( ) 3. 200,001 - 300,000 บาท
- ( ) 4. มากกว่า 300,000 บาท

กลุ่มที่ 2.4 แหล่งที่มาของรายได้เกษตรกร

23. รายได้ส่วนใหญ่ของท่านมาจาก

- ( ) 1. การลงทุนภาคการเกษตร
- ( ) 2. การลงทุนนอกภาคการเกษตร
- ( ) 3. เงินเดือนประจำ
- ( ) 4. ประกอบอาชีพอื่น / ค้าขาย
- ( ) 5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

24. รายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อปี

- ( ) 1. น้อยกว่า 100,000 บาท
- ( ) 2. 100,001- 200,000 บาท
- ( ) 3. 200,001 - 300,000 บาท
- ( ) 4. มากกว่า 300,000 บาท

25. รายได้นอกภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อปี

- ( ) 1. น้อยกว่า 50,000 บาท ( ) 3. 50,000- 100,000 บาท
 ( ) 2. 100,001 - 200,000 บาท ( ) 4. มากกว่า 200,000 บาท
 ( ) 5. ไม่มีรายได้นอกภาคการเกษตร (ข้ามไปตอบข้อ 27)

26. แหล่งรายได้นอกภาคการเกษตรมาจาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) 26.1 ค่าขาย ( ) 26.2 ทำอุตสาหกรรมในครัวเรือน
 ( ) 26.3 บุตร – หลาน ส่งมาให้ ( ) 26.4 ให้เช่าที่ดิน บ้านให้เช่า

27. เงินออมเฉลี่ยต่อปี

- ( ) 1. ไม่มีเงินออมเลย ( ) 2. น้อยกว่า 50,000 บาทต่อปี
 ( ) 3. 50,001- 100,000 บาทต่อปี ( ) 4. 100,001 – 150,000 บาทต่อปี
 ( ) 5. 150,001- 200,000 บาทต่อปี ( ) 6. มากกว่า 200,000 บาทต่อปี

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านความต้องการสินเชื่อของเกษตรกรรายบุคคล

28. ท่านเคยกู้ยืมเงินบ้างหรือไม่

- ( ) 1. เคย ( ) 2. ไม่เคย (ข้ามไปตอบข้อ 30)

29. ถ้าเคย กู้ยืมเงินมาจาก

- ( ) 1. ญาติพี่น้อง ( ) 2. นายทุน
 ( ) 3. สหกรณ์ ( ) 4. ธ.ก.ส.
 ( ) 5. ธนาคารพาณิชย์ ( ) 6. อื่น ๆ โปรด ระบุ.....

30. จำนวนหนี้สินคงค้างชำระ

- ( ) 1. มี ( ) 2. ไม่มี (ข้ามไปตอบข้อ 32)

31. จำนวนหนี้สินคงค้างชำระ

- ( ) 1. ไม่มีหนี้สิน ( ) 2. น้อยกว่า 100,001 บาท ( ) 3. 100,001- 300,000 บาท
 ( ) 4. 300,001 - 500,000 บาท ( ) 5. 500,001- 700,000 บาท
 ( ) 6. 700,001- 900,000 บาท ( ) 7. มากกว่า 900,000 บาท

32. มีความต้องการเงินกู้จาก ธ.ก.ส. หรือไม่

- ( ) 1. ต้องการ ( ) 2. ไม่ต้องการ (ข้ามไปตอบข้อ 35)

33. วัตถุประสงค์ของการกู้เงิน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) 33.1 ค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตร

- ( ) 33.2 ค่าใช้จ่ายในครอบครัว
- ( ) 33.3 ค่าใช้จ่ายในการทำอาชีพอื่นนอกภาคการเกษตร
- ( ) 33.4 เพื่อชำระหนี้สินเดิม / หนี้สินอื่น ๆ
- ( ) 33.5 อื่น ๆ โปรดระบุ.....
34. จำนวนเงินที่ต้องการเงินกู้
- ( ) 1. ไม่ต้องการกู้
- ( ) 2. น้อยกว่า 100,000 บาท ( ) 3. 100,001 – 200,000 บาท
- ( ) 4. 200,001 – 300,000 บาท ( ) 5. 300,001 – 500,000 บาท
- ( ) 6. มากกว่า 500,000 บาท
35. ประเภทเงินกู้ที่ท่านได้รับจาก ธ.ก.ส.
- ( ) 1. เงินกู้ระยะสั้น ( ) 2. เงินกู้ระยะปานกลาง ( ) 3. เงินกู้ระยะยาว
36. จำนวนเงินกู้ที่ ธ.ก.ส. อนุมัติ เพียงพอกับความต้องการหรือไม่
- ( ) 1. เพียงพอ ( ) 2. ไม่เพียงพอ
37. ถ้าไม่เพียงพอจะกู้จาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ( ) 37.1 แหล่งเงินทุนอื่น ( ) 37.2 นอกกระบบ
- ( ) 37.3 ญาติพี่น้อง ( ) 37.4 ลดปริมาณการผลิต
38. ปัจจุบันอัตราดอกเบี้ยที่ ธ.ก.ส. เรียกเก็บต่อปี
- ( ) 1. ร้อยละ 6.75 ต่อปี ( ) 2. ร้อยละ 7 ต่อปี ( ) 3. ร้อยละ 7.5 ต่อปี
- ( ) 4. ร้อยละ 8.25 ต่อปี ( ) 5. ร้อยละ 9 ต่อปี ( ) 6. ร้อยละ 9.75 ต่อปี
39. อัตราดอกเบี้ยในปัจจุบันที่ ธ.ก.ส. เรียกเก็บ
- ( ) 1. เหมาะสม ( ) 2. ต่ำเกินไป ( ) 3. สูงเกินไป
40. อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ของ ธ.ก.ส. ระดับที่น่าพอใจ
- ( ) 1. ต่ำกว่าร้อยละ 5 ต่อปี ( ) 2. ร้อยละ 5 ต่อปี ( ) 3. ร้อยละ 6 ต่อปี
- ( ) 4. ร้อยละ 6.5 ต่อปี ( ) 5. ร้อยละ 6.75 ต่อปี ( ) 6. ร้อยละ 7 ต่อปี
41. ระยะเวลาที่เหมาะสมสำหรับการผ่อนชำระเงินกู้ให้กับ ธ.ก.ส.
- ( ) 1. 1 – 2 ปี ( ) 2. 3 – 5 ปี ( ) 3. 5 – 10 ปี ( ) 4. มากกว่า 10 ปี
42. ท่านได้รับเงินกู้จาก ธ.ก.ส. จะนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้หรือไม่
- ( ) 1. ใช้ตามวัตถุประสงค์ ( ) 2. ไม่ใช้ตามวัตถุประสงค์
43. ถ้าไม่ได้ใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ขอกู้ ส่วนใหญ่นำเงินไป (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- ( ) 43.1 ใช้จ่ายในครอบครัว ( ) 43.2 การศึกษาของบุตร

- ( ) 43.3 ชำระหนี้สินเดิม ( ) 43.4 กู้ให้ญาติพี่น้อง
( ) 43.5 นำไปปล่อยเงินกู้ในระบบ ( ) 43.6 อื่น ๆ โปรดระบุ.....

44. ความสามารถในการชำระหนี้เงินกู้คืน ธ.ก.ส.

- ( ) 1. ชำระคืนได้ตามกำหนดเวลา ( ) 2. สามารถชำระคืนตามกำหนดได้บางส่วน
( ) 3. ไม่สามารถชำระคืนได้ตามกำหนดเวลา ( ) 4. ไม่แน่ใจ

45. สาเหตุที่ไม่สามารถชำระคืนได้ตามกำหนดเวลา (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) 45.1 ใช้เงินผิดวัตถุประสงค์ ( ) 45.2 ผลผลิตได้รับความเสียหาย
( ) 45.3 ราคาผลผลิตตกต่ำ ( ) 45.4 ยังไม่ได้ขายผลผลิต
( ) 45.5 ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนสูง ( ) 45.6 มีหนี้สินเดิม
( ) 45.7 อื่น ๆ ระบุ.....

46. แหล่งรายได้ที่นำมาส่งชำระหนี้ ธ.ก.ส.

- ( ) 1. จากการขายผลผลิตทางการเกษตร/เลี้ยงสัตว์ ( ) 2. เงินกู้เพื่อรอการขายผลผลิต
( ) 3. เงินยืมจากญาติพี่น้อง ( ) 4. เงินที่บุตรหลานส่งมาให้ ( ) 5. เงินค่ารับจ้าง
( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ 4 ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการให้บริการสินเชื่อเพื่อการเกษตรกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

คำชี้แจง โปรดพิจารณาเลือกโดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

5	หมายถึงเห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึงเห็นด้วยมาก
3	หมายถึงเห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึงเห็นด้วยน้อย
1	หมายถึงเห็นด้วยน้อยที่สุด

	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ด้านบุคลากร					
1. พนักงานมีความรู้ในสิ่งที่ให้บริการและแนะนำได้เป็นอย่างดี					
2. พนักงานมีความยินดีและเต็มใจที่จะให้คำแนะนำและบริการ					
3 พนักงานที่ให้บริการมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาให้กับลูกค้า					
4. พนักงานมีความพร้อมที่จะให้บริการ					
5. พนักงานยิ้มแย้มแจ่มใส					
6. มีจำนวนพนักงานเพียงพอในการให้บริการ					
2. ด้านการให้บริการ					
1. มีความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการตามลำดับก่อน-หลัง					
2 มีความพร้อมของอุปกรณ์ เครื่องมือ					
3. ระเบียบขั้นตอนต่าง ๆ ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน					
4. มีการพัฒนาระบบการให้บริการ					
5. มีความเสมอภาคในการให้บริการแก่ลูกค้าทุกคน					
3. ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย					
1. มีคอมพิวเตอร์ในสำนักงานไว้บริการอย่างเพียงพอกับลูกค้า					
2. มีเครื่องนับธนบัตรอัตโนมัติ					
3 มีเครื่องประมวลผลอย่างเพียงพอ					
4. มีตู้ ATM ไว้บริการถอนเงินสด					
4. ด้านปริมาณเงินทุนสำหรับให้บริการสินเชื่อ - รายการถอนเงินสด					
1. มีปริมาณเงินเพียงพอในการถอนเงินจากบัญชีเงินฝาก					
2 มีปริมาณเงินเพียงพอสำหรับการจ่ายสินเชื่อตลอดทั้งปี					

	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
5. ด้านส่งเสริมและการสื่อสาร					
1. มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ทั่วถึง					
2. มีการให้อัตราส่วนลด เพื่อชักจูงการมาขอสินเชื่อ					
3 มีการพักชำระหนี้เงินกู้					
4. มีบริการสินเชื่อบุคคลเงินเดือน A-Cash					
5. มีบริการสินเชื่อเกษตรระบบBPR (ยื่นกู้ได้รับเงินภายใน 1 วัน)					
6. ด้านการติดตามและกำกับแนะนำการให้สินเชื่อ					
1. มีพนักงานติดตามเรื่อง ให้คำปรึกษาการให้สินเชื่อแก่ลูกค้า					
2 มีพนักงานเยี่ยมเยียนดูแลการให้สินเชื่ออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง					
3. มีพนักงานเร่งรัดหนี้สิน แจ้งให้ทราบถึงกำหนดการส่งชำระคืน					
4. มีหนังสือบอกกล่าวจำนวนเงินที่ต้องชำระคืนล่วงหน้า					
5. ธนาคารรักษาผลประโยชน์ของลูกค้า					
7. ด้านภาพลักษณ์ของ ธ.ก.ส.					
1. มีการปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ให้ทันสมัยอยู่เสมอ					
2. มีการร่วมกิจกรรมกับชุมชนตลอดทั้งปี					
3 มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงข้อมูลของธนาคารอย่างต่อเนื่อง					
4. เป็นสถาบันการเงินที่ให้บริการด้านสินเชื่อครบวงจร					
5. เป็นสถาบันการเงินที่มีประสิทธิภาพสูงในการให้บริการ					

	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
8. ด้านสถานที่					
1. มีทำเลที่ตั้งของธนาคารใกล้บ้าน ไป - มาสะดวก					
2. มีสาขาหลายแห่งให้บริการได้อย่างทั่วถึง					
3. มีสถานที่จอดรถเพียงพอต่อผู้มาใช้บริการ					
4. มีที่นั่งรอระหว่างรอรับการให้บริการ					

ส่วนที่ 5 คำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีต่อความต้องการสินเชื่อของ
ร.ก.ส. จังหวัดจันทบุรี

ปัญหา

.....

.....

.....

อุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

*****

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ง

ผลการคำนวณจาก Computer print out

รวมทั้งจังหวัด

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics					Durbin-Watson
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change	
1	.947 ^a	.897	.895	50433.845	.897	559.051	6	387	.000	2.180

a. Predictors: (Constant), หนี้สิน, ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการเกษตร, อัตราดอกเบี้ย, เงินออม, ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด, รายได้จากภาคการเกษตร

b. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	8.532E12	6	1.422E12	559.051	.000 ^a
	Residual	9.844E11	387	2.544E9		
	Total	9.516E12	393			

a. Predictors: (Constant), หนี้สิน, ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการเกษตร, อัตราดอกเบี้ย, เงินออม, ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด, รายได้จากภาคการเกษตร

b. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

อำเภอเมือง

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics					Durbin-Watson
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change	
1	.975 ^a	.952	.946	36595.628	.952	163.612	6	50	.000	1.366

a. Predictors: (Constant), อัตราดอกเบี้ย , เงินออม, หนี้สิน, ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด, รายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อปี, ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการเกษตร

b. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	1.315E12	6	2.191E11	163.612	.000 ^a
	Residual	6.696E10	50	1.339E9		
	Total	1.382E12	56			

a. Predictors: (Constant), อัตราดอกเบี้ย , เงินออม, หนี้สิน, ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด, รายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อปี, ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการเกษตร

b. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	95% Confidence Interval for B	
		B	Std. Error	Beta			Lower Bound	Upper Bound
1	(Constant)	18398.219	70480.201		.261	.795	-123165.431	159961.869
	ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด	-1173.366	363.098	-.181	-3.232	.002	-1902.671	-444.061
	ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการเกษตร	.364	.078	.295	4.648	.000	.207	.521
	รายได้จากการเกษตรเฉลี่ยต่อปี	-.135	.043	-.126	-3.157	.003	-.221	-.049
	เงินออม	-.737	.072	-.380	-10.165	.000	-.882	-.591
	หนี้สิน	.915	.034	.906	27.189	.000	.848	.983
	อัตราดอกเบี้ย	-3256.299	9277.597	-.011	-.351	.727	-21890.901	15378.303

a. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	-7.34E4	5.23E5	2.03E5	153221.123	57
Residual	-1.240E5	1.280E5	.000	34579.618	57

Std. Predicted Value	-1.807	2.087	.000	1.000	57
Std. Residual	-3.390	3.499	.000	.945	57

a. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

นอกเขตอำเภอเมือง

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics					Durbin-Watson
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change	
1	.947 ^a	.897	.896	49958.096	.897	480.932	6	330	.000	2.186

a. Predictors: (Constant), หนี้สิน, อัตราดอกเบี้ย, ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการเกษตร, เงินออม, ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด, รายได้จากภาคการเกษตร

b. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	7.202E12	6	1.200E12	480.932	.000 ^a
	Residual	8.236E11	330	2.496E9		
	Total	8.026E12	336			

a. Predictors: (Constant), หนี้สิน, อัตราดอกเบี้ย, ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการเกษตร, เงินออม, ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด, รายได้จากภาค

การเกษตร

b. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

Coefficients^a

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	95% Confidence Interval for B	
	B	Std. Error	Beta			Lower Bound	Upper Bound
1 (Constant)	11440.097	36084.681		.317	.751	-59544.919	82425.113
อัตราดอกเบี้ย	-1664.868	4824.534	-.006	-.345	.730	-11155.588	7825.853
ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด	-69.356	115.938	-.015	-.598	.550	-297.427	158.715
ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการเกษตร	.348	.053	.304	6.585	.000	.244	.452
รายได้จากภาคการเกษตร	-.240	.049	-.253	-4.909	.000	-.336	-.144
เงินออม	-.320	.059	-.215	-5.452	.000	-.435	-.204
หนี้สิน	.800	.016	.897	48.684	.000	.768	.832

a. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	-2.38E5	8.86E5	1.56E5	146404.222	337
Residual	-1.222E5	2.377E5	.000	49510.032	337
Std. Predicted Value	-2.690	4.985	.000	1.000	337

Std. Residual	-2.446	4.758	.000	.991	337

a. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

สาขาขลุ้ง

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics					Durbin-Watson
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change	
1	.926 ^a	.858	.843	45100.981	.858	54.495	6	54	.000	1.858

a. Predictors: (Constant), อัตราดอกเบี้ย , ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการเกษตร, หนี้สิน, เงินออม, ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด, รายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อปี

b. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	6.651E11	6	1.108E11	54.495	.000 ^a
	Residual	1.098E11	54	2.034E9		
	Total	7.749E11	60			

a. Predictors: (Constant), อัตราดอกเบี้ย , ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการเกษตร, หนี้สิน, เงินออม, ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด, รายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อปี

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	6.651E11	6	1.108E11	54.495	.000 ^a
	Residual	1.098E11	54	2.034E9		
	Total	7.749E11	60			

a. Predictors: (Constant), อัตราดอกเบี้ย, ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการเกษตร, หนี้สิน, เงินออม, ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด, รายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อปี

b. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	95% Confidence Interval for B	
		B	Std. Error	Beta			Lower Bound	Upper Bound
1	(Constant)	-33418.227	74134.203		-.451	.654	-182048.355	115211.902
	ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด	31.885	636.045	.003	.050	.960	-1243.309	1307.079
	ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการเกษตร	.386	.094	.262	4.102	.000	.197	.575
	รายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อปี	-.323	.074	-.377	-4.373	.000	-.472	-.175
	เงินออม	-.182	.075	-.189	-2.417	.019	-.334	-.031
	หนี้สิน	.724	.048	.823	15.006	.000	.627	.821
	อัตราดอกเบี้ย	7694.659	10063.535	.040	.765	.448	-12481.514	27870.833

a. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	-1.46E5	3.64E5	1.58E5	105284.522	61
Residual	-8.229E4	1.535E5	.000	42786.547	61
Std. Predicted Value	-2.886	1.959	.000	1.000	61
Std. Residual	-1.824	3.404	.000	.949	61

a. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

สาขาห่วยสะท้อน

174

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics					Durbin-Watson
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change	
1	.975 ^a	.951	.946	40008.036	.951	179.243	6	55	.000	1.956

a. Predictors: (Constant), หนี้สิน, เงินออม, อัตราดอกเบี้ย , ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด, รายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อปี, ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการเกษตร

b. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	1.721E12	6	2.869E11	179.243	.000 ^a
	Residual	8.804E10	55	1.601E9		
	Total	1.809E12	61			

a. Predictors: (Constant), หนี้สิน, เงินออม, อัตราดอกเบี้ย , ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด, รายได้จากการเกษตรเฉลี่ยต่อปี, ค่าใช้จ่ายเพื่อการ

ลงทุนทางการเกษตร

b. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	95% Confidence Interval for B	
		B	Std. Error	Beta			Lower Bound	Upper Bound
1	(Constant)	33456.815	96674.419		.346	.731	-160283.050	227196.680
	อัตราดอกเบี้ย	-7268.737	13565.708	-.017	-.536	.594	-34455.024	19917.550
	ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด	-310.644	609.958	-.023	-.509	.613	-1533.028	911.740
	ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการเกษตร	.472	.114	.233	4.131	.000	.243	.701
	รายได้จากการเกษตรเฉลี่ยต่อปี	-.324	.076	-.195	-4.268	.000	-.476	-.172
	เงินออม	-.431	.106	-.195	-4.058	.000	-.644	-.218
	หนี้สิน	.917	.030	.908	30.320	.000	.857	.978

a. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	-1.15E5	8.42E5	1.74E5	167988.168	62
Residual	-8.690E4	1.147E5	.000	37989.507	62
Std. Predicted Value	-1.718	3.978	.000	1.000	62
Std. Residual	-2.172	2.866	.000	.950	62

a. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

สาขาสอยดาว

176

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics					Durbin-Watson
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change	
1	.914 ^a	.836	.825	50329.087	.836	74.073	6	87	.000	2.377

a. Predictors: (Constant), หนี้สิน, ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด, อัตราดอกเบี้ย, เงินออม, รายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อปี, ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการเกษตร

b. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	1.126E12	6	1.876E11	74.073	.000 ^a
	Residual	2.204E11	87	2.533E9		
	Total	1.346E12	93			

a. Predictors: (Constant), หนี้สิน, ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด, อัตราดอกเบี้ย, เงินออม, รายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อปี, ค่าใช้จ่ายเพื่อการ

ลงทุนทางการเกษตร

b. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	95% Confidence Interval for B	
		B	Std. Error	Beta			Lower Bound	Upper Bound
1	(Constant)	198779.096	140158.413		1.418	.160	-79800.927	477359.118
	อัตราดอกเบี้ย	-24519.330	19779.063	-.059	-1.240	.218	-63832.359	14793.699
	ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด	58.990	308.719	.015	.191	.849	-554.623	672.604
	ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการเกษตร	.247	.083	.320	2.955	.004	.081	.412
	รายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อปี	-.146	.070	-.206	-2.101	.039	-.284	-.008
	เงินออม	-.583	.095	-.434	-6.119	.000	-.772	-.394
	หนี้สิน	.696	.040	.761	17.305	.000	.616	.776

a. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	-1.45E5	3.53E5	1.29E5	110023.246	94
Residual	-9.110E4	1.455E5	.000	48678.501	94
Std. Predicted Value	-2.495	2.038	.000	1.000	94
Std. Residual	-1.810	2.890	.000	.967	94

a. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

สาขาวิชาชีพบัญชี

178

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics					Durbin-Watson
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change	
1	.877 ^a	.854	.846	45051.720	.854	124.078	6	36	.000	2.056

a. Predictors: (Constant), หนี้สิน, เงินออม, อัตราดอกเบี้ย , รายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อปี, ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด, ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการเกษตร

b. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	1.511E12	6	2.518E11	124.078	.000 ^a
	Residual	7.307E10	36	2.030E9		
	Total	1.584E12	42			

a. Predictors: (Constant), หนี้สิน, เงินออม, อัตราดอกเบี้ย , รายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อปี, ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด, ค่าใช้จ่ายเพื่อการ

ลงทุนทางการเกษตร

b. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	95% Confidence Interval for B	
		B	Std. Error	Beta			Lower Bound	Upper Bound
1	(Constant)	28768.861	88721.501		.324	.748	-151166.684	208704.406
	อัตราดอกเบี้ย	-8785.938	11378.196	-.029	-.772	.445	-31861.989	14290.113
	ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด	-2808.541	1891.285	-.221	-1.485	.146	-6644.245	1027.163
	ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการเกษตร	.461	.263	.273	1.750	.089	-.073	.994
	รายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อปี	-.011	.061	-.008	-.186	.853	-.136	.113
	เงินออม	-.457	.143	-.137	-3.196	.003	-.747	-.167
	หนี้สิน	.845	.042	.895	20.286	.000	.760	.929

a. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	-1.04E5	8.62E5	1.71E5	189674.621	43
Residual	-1.516E5	1.040E5	.000	41709.788	43
Std. Predicted Value	-1.448	3.643	.000	1.000	43
Std. Residual	-3.364	2.309	.000	.926	43

a. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

สาขานายายอาม

180

Model Summary^b

Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate	Change Statistics					Durbin-Watson
					R Square Change	F Change	df1	df2	Sig. F Change	
1	.961 ^a	.924	.918	53486.243	.924	142.105	6	70	.000	2.084

a. Predictors: (Constant), หนี้สิน, อัตราดอกเบี้ย, เงินออม, ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการเกษตร, ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด, รายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อปี

b. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

ANOVA^b

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	2.439E12	6	4.065E11	142.105	.000 ^a
	Residual	2.003E11	70	2.861E9		
	Total	2.639E12	76			

a. Predictors: (Constant), หนี้สิน, อัตราดอกเบี้ย, เงินออม, ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการเกษตร, ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด, รายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อปี

b. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

Coefficients^a

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	95% Confidence Interval for B	
		B	Std. Error	Beta			Lower Bound	Upper Bound
1	(Constant)	102376.270	63746.724		1.606	.113	-24762.562	229515.102
	อัตราดอกเบี้ย	-14427.981	7881.102	-.063	-1.831	.071	-30146.344	1290.381
	ขนาดของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด	-15.979	173.986	-.005	-.092	.927	-362.983	331.025
	ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุนทางการเกษตร	.550	.172	.369	3.191	.002	.206	.894
	รายได้จากภาคการเกษตรเฉลี่ยต่อปี	-.487	.151	-.478	-3.234	.002	-.788	-.187
	เงินออม	-.099	.163	-.075	-.608	.545	-.423	.225
	หนี้สิน	.843	.034	.999	24.816	.000	.775	.910

a. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

Residuals Statistics^a

	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation	N
Predicted Value	-1.82E5	8.09E5	1.60E5	179149.685	77
Residual	-1.116E5	1.819E5	.000	51331.542	77
Std. Predicted Value	-1.907	3.622	.000	1.000	77
Std. Residual	-2.087	3.400	.000	.960	77

a. Dependent Variable: ความต้องการเงินกู้

Statistics

	N		Mean	Median	Mode	Sum
	Valid	Missing				
พนักงานมีความรู้ในสิ่งที่ให้บริการและแนะนำได้เป็นอย่างดี	394	0	4.26	4	4	1680
พนักงานมีความยินดีและเต็มใจที่จะให้คำแนะนำและบริการ	394	0	4.27	4	4	1682
พนักงานที่ให้บริการมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาให้กับลูกค้า	394	0	4.25	4	4	1674
พนักงานมีความพร้อมที่จะให้บริการ	394	0	4.29	4	4	1689
พนักงานยิ้มแย้มแจ่มใส	394	0	4.27	4	4	1682
มีจำนวนพนักงานเพียงพอในการให้บริการ	394	0	4.08	4	4	1607
มีความสะดวกรวดเร็วในการให้บริการตามลำดับก่อน-หลัง	394	0	4.13	4	5	1626
มีความพร้อมของอุปกรณ์ เครื่องมือ	394	0	4.08	4	4	1607
ระเบียบขั้นตอนต่างๆ ไม่ยุ่งยากซับซ้อน	394	0	4.04	4	4	1593
มีการพัฒนาระบบการให้บริการ	394	0	4.07	4	4	1602
มีความเสมอภาคในการให้บริการแก่ลูกค้าทุกคน	394	0	4.15	4	4	1636
มีคอมพิวเตอร์ในสำนักงานไว้บริการอย่างเพียงพอให้กับลูกค้า	394	0	4.08	4	5	1608
มีเครื่องนับธนบัตรอัตโนมัติ	394	0	4.07	4	5	1604
มีเครื่องประมวลผลอย่างเพียงพอ	394	0	4.04	4	4	1591
มีตู้ ATM ไว้บริการถอนเงินสด	394	0	4.02	4	4	1584
มีปริมาณเพียงพอในการถอนเงินจากบัญชีเงินฝาก	394	0	4.32	4	5	1701
มีปริมาณเงินเพียงพอสำหรับการจ่ายสินเชื่อตลอดทั้งปี	394	0	4.31	4	5	1700
มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ทั่วถึง	394	0	4.05	4	4	1597
มีการให้อัตราส่วนลด เพื่อชักจูงการมาขอสินเชื่อ	394	0	3.95	4	4	1555
มีการพักชำระหนี้เงินกู้	394	0	3.96	4	4	1559
มีบริการสินเชื่อบุคคลเงินเดือน A-Cash	394	0	4	4	4	1575
มีบริการสินเชื่อเกษตรกรระบบ BPR (ยื่นกู้ได้รับเงินภายใน 1 วัน)	394	0	4	4	4	1576
มีพนักงานติดตามเรื่อง ให้คำปรึกษาการให้สินเชื่อแก่ลูกค้า	394	0	4.22	4	4	1663

Statistics (ต่อ)

	N		Mean	Median	Mode	Sum
	Valid	Missing				
มีพนักงานเขียนเขียนดูแลการให้สินเชื่ออย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	394	0	4.23	4	4	1665
มีพนักงานเร่งรัดหนี้สิน แจ้งให้ทราบถึงกำหนดการส่งชำระคืน	394	0	4.23	4	4	1666
มีหนังสือบอกกล่าวจำนวนเงินที่ต้องชำระคืนล่วงหน้า	394	0	4.25	4	4	1676
ธนาคารรักษาผลประโยชน์ของลูกค้า	394	0	4.26	4	4	1678
มีการปรับเปลี่ยนภาพลักษณ์ให้ทันสมัยอยู่เสมอ	394	0	4.14	4	5	1631
มีการร่วมกิจกรรมกับชุมชนตลอดทั้งปี	394	0	4.11	4	4a	1620
มีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบถึงข้อมูลของธนาคารอย่างต่อเนื่อง	394	0	4.15	4	4	1636
เป็นสถาบันการเงินที่ให้บริการด้านสินเชื่อครบวงจร	394	0	4.2	4	4	1655
เป็นสถาบันการเงินที่มีประสิทธิภาพสูงในการให้บริการ	394	0	4.2	4	5	1656
มีการทำเลที่ตั้งของธนาคารใกล้บ้าน ไป-มาสะดวก	394	0	4.04	4	5	1593
มีสาขาหลายแห่งให้บริการได้อย่างทั่วถึง	394	0	4	4	5	1575
มีสถานที่จอดรถเพียงพอต่อผู้มาใช้บริการ	394	0	3.98	4	5	1567
มีที่นั่งรอระหว่างระับการให้บริการ	394	0	4	4	5	1575
ผลรวมด้านบุคลากร	394	0	4.236	4	4	1669
ผลรวมด้านการให้บริการ	394	0	4.0934	4	5	1612.8
ผลรวมด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ทันสมัย	394	0	4.0527	4	5	1596.75
ผลรวมด้านปริมาณเงินทุนสำหรับให้บริการสินเชื่อ-รายการถอนเงินสด	394	0	4.316	4	5	1700.5
ผลรวมด้านส่งเสริมและการสื่อสาร	394	0	3.9909	4	4	1572.4
ด้านการติดตามและกำกับแนำการให้สินเชื่อ	394	0	4.2376	4	4	1669.6
ผลรวมด้านภาพลักษณ์ของ ธ.ก.ส.	394	0	4.1614	4	5	1639.6
ผลรวมด้านสถานที่	394	0	4.0038	4	5	1577.5